

Viata studentească

REVISTĂ A ASOCIAȚIILOR STUDENȚILOR DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA, Nr. 10 • Miercuri 5 martie 1969 • 16 pagini • 0.50 lei

Investitura certitudinilor prezente și viitoare

Trăim satisfacția deplină a victoriei în alegeri a candidaților Frontului Unității Socialiste, confirmată prin opțiunea răspunsivă pe care ne-am exprimat-o în fața țării și a noastră, toți citiți ne-am aflat la 2 martie în fața urnelor de vot. Voințele noastre, fermitatea noastră cetățenească s-au adunat într-un DA, fără echivocuri, un DA în care alegătorii de cele mai diferite vârste și profesii, români, maghiari, germani și de alte naționalități, înfrățiți, au sintetizat aspirațiile fiecăruia dintre noi spre împlinirea idealului socialist, spre cucerirea unor noi cote ale bunăstării și civilizației.

Înaltul spirit de răspundere civică a întregului popor s-a concretizat în impresionanta unanimitate a voinței și a năzuințelor naționale: 13.543.499 voturi acordate candidaților Frontului Unității Socialiste, reprezentând procentul record de 99,75% din numărul total al alegătorilor care au luat parte la vot. Limbașul cifrelor, cu profunde semnificații sociale, intruchipează, așadar, cota cea mai înaltă a încrederii nestrămutate în partid și guvern, cotă care n-a mai fost niciodată înregistrată în alegerile de după eliberarea țării.

Prilej de îndreptătită mândrie populară, națională, de hotărâre de a urma neabătut drumul deschis de partid.

Sintem încă sub impresia puternicei emoții generate de entuziasmul întregii țări, emoție care fertilizează toate visurile, toate nădejzile noastre. Am votat, așadar, pentru aceste visuri și nădejdi pe deplin realizabile, pentru succesele viitoare ale patriei noastre socialiste, pentru programul luminos elaborat de Congresul al IX-lea al P.C.R. și de Conferința Națională a partidului. A fost votul hotărât și optimist al unui popor strins unit în jurul forței sale conducătoare — Partidul Comunist Român — popor stăpîn în țara sa pe destinele sale înfloritoare. A fost, de asemenea, exprimarea vie a satisfacției și a bucuriei atitor succese de pînă acum, a avintului creator, a bilanșurilor tuturor realizărilor socialismului în ultimul pătrar de veac.

Votul a fost, în același timp, afirmare unanimă a adeziunii față de politica internă și externă a P.C.R., cheazășie a dezvoltării nestingherite nu numai a personalității fiecăruia dintre noi, ci și a personalității distincte a statului nostru socialist. Esență de netăgăduit a simbiozei dintre democrație și socialism, el a reliefat și a consfințit încă o dată hotărârea noastră de a apăra, cu unitatea caracteristică a poporului nostru, independența și suveranitatea desăvîrșită a patriei — condiție de bază pentru transpunerea în viață a tuturor dorințelor maselor muncitoare, de propășire multilaterală.

Am recunoscut, totodată, prin gestul nostru cetățenesc, că nici un pas înainte nu este posibil fără a-l avea în frunte pe conducătorul încercat al nașunii noastre, purtător al celor mai înalte aspirații populare spre umanitate și progres — Partidul Comunist Român. Această certitudine, acest crez al poporului a fost

Vlad BOTOȘANU

SUMAR TELEGRAFIC

- ODA PĂMINTULUI MEU • JURNAL — de Eugen Barbu (pag. 3).
- Procesul unui procent (pag. 4).
- Cine sînt animatorii vieții culturale ieșene? (pag. 5).
- 7 ARTE ÎN 7 ZILE (pag. 7).
- ÎNTRE INFERN ȘI PARADIS — simultan cu mai multe cămine studentești (pag. 8-9).
- EVRIKA! (pag. 10).
- Paradoxul nonconformismului (pag. 11).
- Finlanda: OTANIEMI — capitală universitară (pag. 13)
- ETC (pag. 14).
- PREUNIVERSITARIA (pag. 15).
- SPORT (pag. 16).

Alegerile în asociații — un impuls vital

Începînd de astăzi, timp de aproape o lună, asociațiile studențești și uniunile lor de la toate nivelele — institut, universitate, centru — parcurg o etapă dintre cele mai importante pentru activitatea lor — adunările și conferințele de dări de seamă și alegeri. Menirea acestora, după cum a subliniat recenta Plenară a Consiliului U.A.S.R., este de a dezbate multilateral activitatea desfășurată de la ultimele alegeri, precum și sarcinile studenților și asociațiilor pentru înlăturarea prevederilor Directivelor C.C. al P.C.R. și ale Legii învățămîntului.

Conferința pe țară a U.A.S.R., prevăzută a avea loc în cursul lunii aprilie, va finaliza și va da o perspectivă amplă în consens cu înaltele îndatoriri pe care și le-a asumat față de partid organizația studențească, unei acțiuni care are drept scop îmbunătățirea radicală a muncii educative în rândurile studenților.

O dată stabilite aceste comandamente să vedem cum trebuie să se înlătură în mod practic acest imperativ.

• Premisa de la care trebuie pornit e abordarea în mod realist, cu simț de răspundere și dorința de a face lucrurile temeinic, a situației concrete pe care o prezintă fiecare asociație sau uniune de asociații. Cu alte cuvinte, să ascultăm sfatul unui înțelept dicton: lucrurile nu sînt greu de făcut, trebuie numai să ne punem în situația de a le face.

A ne pune în situația de a le face înseamnă, înainte de toate, a fi seama că din motive multiple (între care principalele sînt apatia în care s-au complăcut unele consilii și ajutorul insuficient acordat de organizațiile U.T.C. și de organele superioare) sînt asociații, nu puține la număr, a căror activitate în acești ani a fost destul de anemică. Preluarea sub egida organizațiilor U.T.O. a activităților culturale-artistice și sportive a fost înțeleasă de către unele consilii A.S. drept o diminuare generală a rolului pe care trebuie să-l exercite asociația studențească în întreaga viață universitară și cu precădere în rezolvarea optimă a tuturor problemelor profesionale și social-gospodărești ale studenților. Înseși aceste probleme, de care asociația studențească se preocupă în mod nemijlocit, au fost tratate nu o dată cu interes minim. Ca atare, în unele facultăți ne vom afla în situația de a revitaliza

Niculae STOIAN

(Continuare în pag. a 4-a)

Continuare în pag. 2.)

SPIRITUL CRITIC ÎN SITUAȚIE... CRITICĂ

Într-un amplu material orientativ din numărul anterior al revistei noastre, axat pe indicațiile și reținerile precise stabilite de Plenara Consiliului U.A.S.R., ne exprimăm nădejdea că ceea ce va constitui pulsul caracteristic al recentelor dezbateri din cadrul adunărilor generale U.T.C. de an va fi **spiritul critic, intransigența și luciditatea în analiza întregii activități din primul semestru.** Din păcate, în urma unor sondaje efectuate de către redactorii noștri la primele adunări din diferite centre universitare, ne vedem obligați să consemnăm tocmai palida prezență a acestui atribut esențial care le-ar fi conferit nota specifică de confruntări, de dezbateri principale, multilaterale, temeinice.

Una dintre carențele principale ale acestor adunări a constituit-o însuși formalismul în care au fost concepute multe din informațiile prezentate de birourile U.T.C. de an, care, în loc să se înscrie ca veritabile abordări analitice, s-au limitat la simple statistici și aprecieri generale, fade, neconcludente și nestimulatorii pentru discuții.

Astfel, informarea biroului organizației U.T.C. a anului III de la Facultatea de zootehnie — Cluj a debutat printr-o înșiruire a unor formulări vechi, imprumutate (cită comoditate!) dintr-un material de acum câțiva ani. Partea a doua, care trebuia să abordeze „in extenso” problemele de fond ale activității, s-a dizolvat într-un noian de procente (e drept, uneori nominalizate), fără o cercetare profundă a cauzelor lipsurilor menționate și mai ales fără referiri critice, concrete, la munca activului U.T.C. De altfel, din discuții a reieșit clar faptul că informarea a trecut cu vederea unele probleme esen-

țiale ale anului respectiv, mai ales în domeniul pregătirii profesionale a studenților, care au constituit în mai multe rânduri preocuparea atentă a rectoratului și decanatului.

O situație cu totul inacceptabilă a fost aceea a adunării generale a anului II Arte plastice din același centru universitar, unde biroul U.T.C. nu s-a învrednicit să prezinte nici măcar o expunere verbală, care să ofere — așa cum ar fi fost de dorit — cadrul necesar unor dezbateri fructuoase. Inoperante, schematice și în afara oricărui spirit critic și autocritic s-au dovedit a fi și adunările anilor II A — Facultatea de electronică aplicată și IV A — Matematică-mecanică din centrul universitar București, unde s-au prezentat dări de seamă anemice, iar participarea la discuții a fost de ordinul... unităților (cite 2—3 studenți în ambele cazuri).

Pe de altă parte chiar acolo unde materialele au fost pătrunse de exigența analitică, de intransigență față de lipsuri, spiritul critic al acestora nu s-a transmis în aceeași măsură și studenților participanți la dezbateri, poate și din cauza unei insuficiențe cultivări a atitudinii combative, a opiniei colective. Astfel, în adunarea anului III al Facultății de agronomie București au existat chiar unele reacții „violente” din partea celor calificați în darea de seamă drept „indolenți”, ca și când respectivii n-ar înțelege sensul acestor termeni care trădează în chip real apatia în care se complac. În locul unei manifestări autocritice, ei s-au simțit, chipurile, de-a dreptul „jigniți”...

La anul III Matematică de la Insti-

tutul pedagogic Pitești situația existentă s-ar fi pretat la dezbateri critice pe baza rezultatelor nesatisfăcătoare obținute în sesiunea de iarnă, unde din 87 de studenți s-au prezentat la examene 45, din care au promovat doar 27.

Lista exemplelor și observațiilor noastre ar putea continua. Ne oprim însă aici, în speranța că debutul nesatisfăcător în multe locuri al activității organizațiilor noastre în acest semestru l-au sesizat și comitetele U.T.C. din facultăți și institute, din centrele universitare ale țării. Menționăm că unele comitete județene U.T.C. nu și-au manifestat interesul față de munca organizațiilor studențești nici atunci când au fost invitate să participe la unele adunări, cum s-a întâmplat, de pildă, la Pitești.

Aprecierile noastre critice cu privire la desfășurarea adunărilor generale U.T.C. vizează același scop major exprimat și cu alte prilejuri în paginile revistei noastre: ridicarea întregii activități a organizațiilor U.T.C. din facultăți pe o treaptă calitativ-superioară, conform cerințelor și sarcinilor sportive ale perioadei actuale. Cu atât mai mult cu cât, după cum se știe, în perioada imediat următoare vor începe adunările și conferințele de dări de seamă și alegeri ale asociațiilor din facultăți și institute și nădăjduim ca, măcar cu aceste ocazii, spiritul critic să se afirme plenar în dezbaterile studențești. În interesul reușitei depline a acestor momente însemnate de analiză și retrospecție, al însăși muncii de asociație în viitor.

Ion CALINESCU

(Urmare din pagina 1)

pe deplin confirmat de faptul că tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit în circumscripția electorală în care a candidat, votul unanim al celor 30.974 de alegători, adică al tuturor celor înscrși în listele electorale ale circumscripției. Atmosfera de entuziasm, de deplină participare a maselor, la săvârșirea acestui act de investire atât de important, ne dă certitudinea că România se află pe culmile unui democratism care trebuie înțeles în cele mai profunde sensuri ale cuvântului, fiind capabilă să privească, de aici, cu îndreptățită încredere, viitorul luminos care îi stă în față.

Votul și înaltele sale implicații patriotice au întărit și mai mult unitatea de monolit a națiunii noastre socialiste, unitate de nezruncinat a tuturor fiilor săi. Această unitate, pe care o simțim organic, cu întreaga noastră ființă, reprezintă, în același timp, o expresie grăitoare a hotărârii de a transforma în

realitate planurile epocale, de largă respirație, elaborate de partid.

Noi studenții ne-am dat cu încredere votul pentru tot ce se va întreprinde în vederea ridicării învățământului românesc pe culmi și mai înalte, convinși că, în cuceririle viitoare ale socialismului în patria noastră, învățământul se va bucura în continuare de locul care i se cuvine, iar milioanele de beneficiari ai săi de aceeași grijă părintească, cu care au fost înconjurați și pînă acum. Ne-am afirmat opțiunea viguroasă pentru ambianța socială vitală în care creștem și devenim — statul socialist liber și suveran — exprimând, totodată, și hotărârea noastră nestrămutată, a tinerimii amfiteatrelor, de a-l dezvolta și apăra ori-cînd, alături de milioanele de compatrioți. Ne-am afirmat votul pentru certitudinile prezente și viitoare și ne simțim mindri și puternici că gestul acesta a reprezentat voința întregii națiuni — stăpînă de-a pururi pe destinele sale.

Investitura
certitudinilor
prezente
și viitoare

ABONAȚI-VĂ LA „VIAȚA STUDENȚEASCĂ

Oficiile poștale primesc pînă la 25 martie abonamente la revista noastră pentru trimestrul următor (aprilie-mai-iunie). Costul unui abonament: 6,50 lei

Tableta medicului

Mal de...

Stimate tovarășe E. G.,

Problema pe care o ridicăți dv. și descrierea amănunțită pe care o faceți se încadrează într-un capitol mai larg al medicinei. Inițial s-a vorbit de „rău de mare”, apoi „rău de aer”, „rău de transport”, „boala balansării”, „afecțiunea oscilatorie”, „răul de ascensor” sau „boală cinetică”. Toți acești termeni nu indică altceva decît un sindrom specific întîlnit la mulți din semenii noștri și care nu prezintă de fapt o stare patologică deosebită, ci doar un anumit mod de a reacționa al organismului respectiv.

Ne scrieți că și o colegă a dv. are „rău de mașină”, iar că dv. nu puteți suporta ascensorul, avionul sau călătoria pe mare.

Nu trebuie să vă faceți probleme. Toate aceste manifestări au fost remarcate încă din 1881, dar cauzele adevărate au fost depistate mult mai tîrziu. De fapt, din punct de vedere clinic, simptomatologia „bolii” (punem în ghilimele, pentru că noi nu o considerăm o boală în adevăratul sens al cuvîntului, ci doar o stare trecătoare) este foarte variabilă ca număr de „supărări” și ca intensitate.

Dv. scrieți că numai la gîndul de a merge cu avionul vi se face „părul măciucă”? Să știți că factorul psihic are un mare rol în asemenea situații și există chiar „forme psihice” care pot apărea deosebit de toate manifestările somatice cunoscute.

Dacă sînt periculoase „boliile de transport”? Nu. Prognosticul acestora este benign dacă, bineînțeles, nu cumva ele maschează o altă afecțiune patologică existentă anterior.

În orice caz, la femeile însărcinate după o anumită vîrstă există unele pericole și de aceea unele companii aeriene de transport refuză transportul celor ce au trecut de luna a VII-a din cauza pericolului nașterilor premature. Ne întrebăm: „Care este procentul acestor bolnavi”? Destul de greu de spus, dar se consideră că pentru vapor peste 20—25% din pasageri, pentru avion peste 30% iar pentru tren, ascensor, balansoar procentul este mult mai mic. (Toate procentele sînt legate de mijloacele clasice de transport și nu de cele la care s-au adus îmbunătățiri tehnice substanțiale).

Susceptibilitatea? Da. Este adevărat că aceste tulburări apar la oamenii varoto-nici (predomină acest sistem) cu hipotensiună și reflex oculo-cardiac exagerat în opoziție cu simpatocineticii și hipertensivii care prezintă o stare refractară la asemenea situații. Cauzele „bolii de transport” (în de oscilațiile în jurul axei longitudinale (inclinațiile laterale ale avionului), de tanguaj (sau oscilațiile transversale), de lansare și de multe, multe alte cauze.

Sigur că adaptarea primară, antrenamentul, obișnuința au un mare rol, numai că de obicei cei care au „pățit-o” o dată nu mai încearcă a doua oară (decît în cazuri fortuite, legate de profesie, obligații etc.).

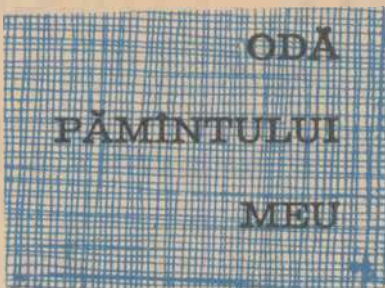
Dacă se pot trata sau preveni aceste stări?

Răspunsul este pozitiv. Poziția orizontală și-a dovedit de mult utilitatea, dar ea nu poate fi asigurată totdeauna. Obstrucția conductului auditiv a dat rezultate foarte bune, iar folosirea centurii de protecție, de asemenea. Regimul alimentar are și el un rol, dar nu chiar așa de mare, așa cum ne sugerați dv.

Există o serie de medicamente care previn tulburările apărute în cazul „răului de transport”, dar ele totuși trebuie folosite cu prudență și la indicația medicului. Alcaolizii de beladonă și hyoscina s-au folosit de mult cu bune rezultate, dar acum au apărut preparate noi mai potente — derivați de phenotiazină: Fenegan, Romergan, Stemetil, Lisergan, Rutergan etc.

O serie de substanțe cu acțiune preponderentă asupra sistemului nervos central au dat și ele rezultate spectaculoase, de unde se trage concluzia rolului factorului psihic în aceste „boli” alături de alți factori pomeniți mai sus. Așa că — în concluzie — această „boală” nu este decît o anomalie individuală, nu prea des întîlnită și care nu trebuie să vă sperie.

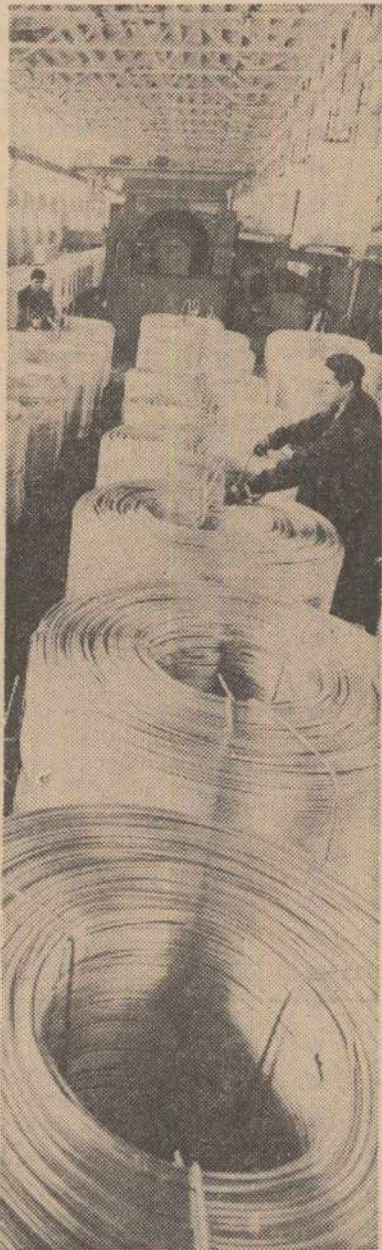
Dr. Gh. BUNGHEZ

SLATINA — UN ORAȘ ȘI UN SIMBOL — ALRO

Acolo unde acum se înalță zvelte spre soare turnurile de pastă ale Uzinei de aluminiu, schelele fabricii de anozii sau eleganții stâlpi pe care se sprijină liniile electrice pe al căror vad aleargă de la Argeș, Luduș sau Craiova fluxurile de cai putere, în anul mei de liceu era un istaz ce se prelungea dincolo de marginea pădurii Streharet, pe care eu și colegii mei curățam ciulinii. Slatina veche, orașul de la poalele Grădiștei, păstrează cu evlavie amintirile unui trecut pe cât de îndepărtat pe atât de zburciumat și glorios. Muzeul județean de istorie adăpostește cele mai vechi urme de civilizație omenască de pe teritoriul patriei noastre.

Orașul meu natal era de fapt un loc unde nu se întâmpla nimic, un tîrg de cîmpie unde se întâlneau în fiecare joi harnicii plugari de dincolo și dincoace de Olt, pentru a schimba produsele sau pentru a-și vedea copiii care învățau la „liceul din vale”. Tîrgul de lângă Heciu, cu numele Vladimirescului, a dispărut. Orașul cunoaște o continuă transformare și, fără să greșim, acum se poate vorbi chiar de două orașe: tîrgul din vale, în care doar amintirile mai trăiesc, și orașul din deal, orașul nou, oglinda tuturor prefacerilor din ultimii zece ani. Peste 2000 de apartamente, o policlinică cu 3 etaje, un liceu, un palat administrativ, 3 complexe comerciale, un liceu agricol, o școală profesională, un frumos parc, o centrală telefonică automată — iată tot atâtea obiective edilitar-gospodărești realizate în noul oraș. Slatina de azi, Slatina al cărei progres l-am simțit în vacanța de vară, ca redactor al ziarului județean „Oltul”, privește cu încredere viitorul. Și dacă maestrul Geo Bogza ar vedea zilele acestea „tîrgul risipit între dealuri”, mai mult ca sigur va spune că a văzut un oraș acoperit de salbe de lumină și luminat de flăcările de foc ale tinerei dar puternice industrii slătine. Orașul care număra în trecut două mori, o fabrică de cărămidă și un atelier mecanic are înscrise azi la

capitolul industrie: o fabrică de mobilă, una de biscuiți și alta de produse alimentare, Uzina de aluminiu, cunoscută deja în peste 15 țări, fabrica de produse carbonace și alte obiective industriale în curs de construcție.

Slatina zilelor noastre construiește și învață. Aproape 40 la sută din populația orașului învață în cele 2 licee teoretice, 2 economice, 2 școli profesionale, la cursuri de zi, serale sau fără frecvență, în facultăți sau la locul de muncă. Și cât de plăcut este să-ți reîntâlnești colegii de joacă pe aceleași locuri, transformați și transformați în corpore. Terenul de fotbal cu porți de bolovan a devenit uzină de aluminiu, iar aprigii sportivi de acum 9—10 ani au devenit ingineri de nădejde: Leonid Romaniuc, Gigi Scarlat, Constantin Slăvescu. Dorința nestăvilită de a pune umărul la ridicarea platurilor natale i-a minat pe ei, ca și pe mulți alții, spre locurile copilăriei.

Dar tinerețea orașului nu rezidă numai în vîrsta locuitorilor sau în cea a obiectivelor sale industriale sau edilitar-gospodărești; ea este o tinerețe multiplă, completată armonios de o viață spirituală corespunzătoare. Legat de amintirea vizitorilor poeți Barbu Paris Muleanu sau Ion Minulescu, orașul de pe malul Oltului cunoaște o intensă viață culturală. Universitatea populară, cluburile întreprinderilor, cele două cinematografe, Casa de cultură sau Teatrul de vară sînt elemente indispensabile tinereții. Și numai cine nu cunoaște în amănunt activitatea acestor instituții nu poate înțelege ce semnificații profunde are actul de cultură pentru tînăra generație de constructori ai socialismului ce se formează pe șantierele orașului.

„Adeseori profesorul meu de „rețele” de la Iași afirmă că Slatina este nodul energetic cel mai puternic al țării. Slatina este un nod al energiilor tinerești, un oraș al viitorului. Iată de ce nu precupețesc nimic în descifrarea tainelor acestei meserii a viitorului meu și al orașului meu — energetic.”

Bazil SCARLAT

„PĂSĂRILE SE ÎNTORC LA CUIBURILE LOR”

Un vers citit nu știu unde, greu ca o lăcărire de platină, stăruia nedumerit în mine în dimineața limpezită de ploaie, cînd am ajuns în mijlocul oamenilor din Glodăneanu-Silîștea, județul Buzău: „Păsările se întorc la cuiburile lor”... Cuvintele acestea înțelegese rămîneau, totuși, un simplu zvon de silabe în care se răsfrînsese unghiul nedecis al zburătoarelor rechemate de al pămînt drag. Însă rostul moral, uman, al cuvintelor aveam să-l aflăm mai tîrziu, către amiază, cînd această așezare de Bărăgan își descoperea întregul contur sufletesc.

În ziua aceea albă, cu frăgezimi de ceară, fiul satului, răspîndit pe cele mai îndepărtate meleaguri ale țării, se întîlneau cu toții la masa mare cît vatra satului, într-o sărbătoare a vîrstelor. Pămîntul, din care își începuseră — pe rînd — ceea ce se cheamă „calea vieții”, devenise acum, în preajma amiezii, o gară. O gară în care se întorceau „fiii risipitori”.

Fără îndolală sintagma fii risipitori are o valență nouă. Într-un fel, constituie negarea dezrădăcinării. Oamenii care au plecat din sat s-au integrat perfect în marea familie a pămîntului românesc, își dăruiesc neprecupețit energiile pe toate șantierele edificării noastre de astăzi, într-o risipă fertilă. Au aceeași biografie socială. Fișa personală a fiecăruia poartă înscrise aceleași cuvinte: constructor al socialismului. Și, dacă Gheorghe Mihașcu e muncitor la Uzinele „23 August” din București, Vasile Nicolescu, profesor universitar, Maria

Deiașu, laborantă la Școala agricolă din Mizil, Stelorian Nișă, inginer la Institutul de cercetări chimice al Academiei Republicii Socialiste România, Alexandru Mihaileanu, inginer colonel, Ionel Stanciu, profesor de istorie în Pitesti, Gheorghe Alecu, inspector la Banca de Stat, fillala Buzău, Andrei Filofteia, elevă la liceul din Beceni (enumerarea noastră poate atinge cu ușurință ordinal sutelor) înseamnă că tot atîtea elanuri, adăugate elanului general, împlinesc interesante biografii individuale.

Dar, la această sărbătoare, destinele lor se întîlnesc într-un singur buchet al recunoștinței pentru pămîntul natal. „Fiii risipitori” nu s-au întors la obîrșie pentru a se întîlni cu familiile lor, ci pentru a se întîlni cu satul. Gestul lui Anteu. Pămîntul acesta mănos împăspătează cu seve neștiute ființa, pentru un rod mai frumos, mai bogat.

Oamenii s-au întors la meleagurile copilăriei fiindcă, pentru ei, nicăieri ciocirlia nu cîntă mai frumos ca la Silîștea. Nicăieri bolta cerului nu pare mai limpede, mai adîncă, mai tulburătoare ca aici, cînd o privești de pe prispa casei părintești.

Coeziunea intelectuală și afectivă a generațiilor pornite de aici nu se poate realiza mai deplin decît tot aici, în Silîștea. Melancolia doinei și ritmul sangvin al dansului — această antinomie a sufletului românesc — se rememorează nealterat sub privirea blajină și binecuvîntătoare a bătrînilor. Ca prinos de dragoste adus acestui pămînt.

Și, în aceste ceasuri de sărbătoare, se cuvenea o vorbă fierbinte celor care au rămas în sat intru statornicia acestei vetre, intru păstrarea tradițiilor de muncă, a datinilor, a cîntecului străbun.

Și, în aceste ceasuri de sărbătoare, se cuvenea un gînd cald dascălilor, celor care au vegheat ridicarea și împlinirea acestor vîrstare. Fiindcă fiecare fiu al acestui sat știe că îi este dator învățătorului său.

Și, se mai cuvenea o strîngere de mină celor care, plocați pentru o vreme, s-au întors definitiv la muncă, pentru a veghea, la rîndul lor, ridicarea și împlinirea altor vîrstare. O strîngere de mină pentru Elena Stanciu, pentru Radu Constantin, pentru Genica Dumitru, pentru atîția dascăli de astăzi.

„Fiii risipitori” au înțeles că această întîlnire cu satul lor trebuie să fie angajamentul de a sprîjini și activa viața spirituală a locului lor de bastină, de a împlini datorlia sacră pe care o au pentru pămîntul care le-a legănat copilăria. Au înțeles că trebuie să restituie acestui pămînt vigoarea pe care au primit-o, în cea mai generoasă dăruire filială.

Și satul i-a primit cu toată dragostea, pentru că avea, în prezența lor, exemplul viu pe care-l poate da celui mai tinere generații. Și dacă lacrimile au umezit genele, e pentru că românul plînge cînd bucuria îl coplesese, plînge cînd păsările se întorc la cuiburile lor...

Mircea ICHIM

exp. impresii...
rare de date...
cuvinte alese...
celorlalt), și dacă ur...
tai pentru a intriga...
în care ar dori să fie...
săm deci ipocrit...
i început...
Gide, exp...
se z...
jurnal...
sinceritatea...
lă...
punere în scoz...
de fapt care ne convin? N...
pentru stabilirea unor adevărur...
vă vol povesti despre mine și despr...
un lucru ipotetic...
sînt în...
cailv. F...

Apariția poetului V. a surprins și-a provocat indignare. Era un bufon bine hrînit și asta nu se iartă bufonilor. Mai adaugă și cinismu-i bine cunoscut și o să ai imaginea nașterii antipatiei ce-o produs-o împotriva-i! Făcea lucruri neobișnuite și dormea pe unde apuca și apărea în truntea unor cefe de bufoni plini de istorii și imagini, încercînd să dinamiteze ritmul clasic și canoanele stogegite. Îmi era greu să-l adaptez pe el și pe ai săi cu cîț din jurul meu. Poetul îmi oferea lucruri noi, credea el, și văzînd că nu mă sperii, mi-a acordat chiar puțin credit. De cîteva ori ne-am certat, pentru că eu înțeleg să ai o îndrăzneală inedită, nu una luată cu preț redus din talciocul literelor. Scria despre femeile cu care petrecuse pe un pat de carabină, și-și scoala inima de pe cap, punea pantalonului său decorațiile, care la rîndul lor își puneau cîinele, ieșînd la plimbare; degetul său mijlociu trebuia bărbierit, spălat și parfumat zilnic, pe străzile cartierului său ploua cu colivă albastră și carne albă, dorea să fie spînzurați caii netrebnici și surprinsese o Madonă în patul unui halterofil; cocoșa lui cădea în curtea unui farmacist, clinii sinucigași din poezia sa erau obsedați și chelnerii adormeau în propriile platfusuri. Nu mi se părea ceva nou; nu era ceva zguduitor, dar omul irita. Iubita lui trebuia să-și arunce ochiul în cer ca pe o arșică și din sînul său aveau să iasă tulpini și flori de ceapă (?!) În sfîrșit, nu era deloc rău că în carnea sa se ciocneau drezine și caii sufereau de atacuri de cord, la o față poetul se gîdea ca un borfaș la ceasul unui lord, un poștalion trebuia să-l ducă tras de patru episcopi și patru anti-vînturi, singurătatea lui avea ceva din singurătatea unor mașini de scris în cimitir, ceea ce nu era deloc rău ca imagine. În barurile sale metafizice, chelnerițe în pijama serveau pietre de mormînt la kilogram, cuvintele erau grele ca elefanții și tăcute la fel. Aș putea să continui, dar mă opresc aici. Am făcut la primul contact cu versurile sale o experiență: am citit dintr-o antologie apărută pe la 1925-26. Versurile vechilor surrealiști sunau identice. El m-a acuzat de nelocalitate. De ce? mă întrebam. Eu făceam numai comparații. Pe atunci nu aveam textele sofiștilor chinezi ca să-i arăt cîl de veche este aberația în spirit, care, ce-i drept, poate naște poezia.

Școala adeptilor taoismului, din secolele IV și V, așa-numita Mingkia, a logicienilor și a dialecticienilor, în sînul căreia se nașteau controverse aprinse în discuția asupra conceptului de dur și moale, de dreaptă și curbă, așa-numiții maeștri ai artei de a discuta, vorbeau cam în același limbaj ca poetul V. Ei afirmau că un ou are pene; că pasărea posedă trei labe; că focul nu e cald; că ochiul nu vede și că umbra unei păsări care zboară nu se mișcă. Un baston lung de un li pe care-l reduci zilnic la jumătate nu va fi distrus nici în o mie de ani. Kung-Sun-lung era proprietarul propoziției: un cal alb, nu e cal. Un altul. Hui-Che, autorul unui celebru paradox: Eu plec azi la Yul și ajung ieri! Tot el spunea că ființele vii mor cînd vin pe lume. Diferența dintre textele citate mai sus și cele ale poetului V. era aceea că ultimele aduceau cu Zenon și Parmenides.

Iată cum se exprima un Kant, avant la lettre (Ten-Si-tse): Ceea ce are un scop se numește intenție, ceea ce nu se raportează la nimic exterior se numește virtute.

Și ca să încheiem, o să cităm un text al sofiștilor chinezi care bănuiesc că i se potrivea toată bine poetului V.:

Dacă numele nu convin lucrurilor, există confuzie în limbaj; dacă e confuzie în limbaj, lucrurile nu se execută; dacă lucrurile nu se execută, buna-cuviință și armonia sînt neglijate; dacă buna-cuviință și armonia sînt neglijate, supliciile și pedepsele nu sînt proporționate cu greșelile; dacă supliciile și pedepsele nu sînt proporționate cu greșelile, nimeni nu mai știe pe unde să apuce...

Eugen BARBU

PROCESUL UNUI PROCENT

Sesiunea de examene din iarna acestui an prezintă, inițial, o serie de trăsături importante. Era prima sesiune de după intrarea în vigoare a Legii învățământului, era prima sesiune în care studenții trebuiau să dovedească pe viu că au realizat un spor de calitate în pregătire, un spor de conștiințozitate în modul de abordare a studiului. Situația statistică dovedește cu prisosință că în majoritatea facultăților Directivile stabilite de plenara din aprilie 1968 a C.C. al P.C.R. și dezvoltate apoi de Legea învățământului au adus îmbunătățirile de conținut și de formă de care avea atita nevoie învățământul nostru superior.

Se observă că, deși numărul de studenți-examene a scăzut considerabil, numărul de studenți-examene promovați integral a crescut sensibil. Evidențind aspectele pozitive înregistrate în această sesiune nu putem trece cu vederea unele situații deosebite, atât în privința nepromovării cit și a neprezentării în masă la examene, situații ivite, spre exemplu la Facultatea de pediatrie a I.M.F. București etc.

În dorința de a elucida cauzele care au generat aceste situații deosebite, de a afla opinia colectivelor în care s-au ivit și de a căuta soluții optime pentru evitarea lor în sesiunile următoare, revista noastră inițiază un amplu ciclu de analize ale activității profesionale, analize care, sperăm, vor veni în sprijinul studenților și cadrelor didactice din toate centrele universitare. Pentru început vom analiza rezultatele obținute de studenții Facultății de pediatrie a I.M.F. București.

EXAMINAREA CUNOȘTINTELOR — UN EXAMEN AL CONȘTIINTELOR

Participând la ședința Comitetului U.T.C. al I.M.F. și apoi la adunarea generală a anului V Pediatrie, mă așteptam să asist la o dezbaterie intensă a problemelor profesionale, la discuții pe marginea rezultatelor sesiunii. Din păcate, în ședința Comitetului U.T.C. am asistat la cu totul alte dezbateri, multe pe probleme formale și departe de a avea o legătură cu problema esențială a tuturor studenților, învățătura. De asemenea, în adunarea generală a anului V, deși informarea a subliniat lipsurile manifestate în sesiune, a trebuit să trecă circa o jumătate de oră până când, cu chiu cu vai, câțiva studenți s-au înscris la cuvânt ca să deschidă între ei o polemică pe probleme neesențiale. Cel mai combativ s-a dovedit tovarășul... prodecen Em. Popescu, care în câteva vorbe a subliniat necesitatea luării unor măsuri eficiente pentru îndreptarea situației profesionale. Concluzia este că rezultatele ultimei sesiuni în Facultatea de pediatrie se datoresc și insuficienței atenției pe care organizațiile U.T.C. ale anilor o acordă pregătirii profesionale, mobilizării tuturor studenților pentru promovarea integrală a examenelor.

PRINCIPALA RĂSPUNDERE

Răspunderea principală se înțelege, însă, că o au STUDENȚII CARE NU ȘI-AU FĂCUT DATORIA, LIPSIND DE LA EXAMEN, studenții care s-au dovedit atât de

lipsiți de conștiințozitate profesională încât au dat bir cu fugiții în fața celor mai vitale obligații profesionale, prezența la activitățile didactice și la verificarea cunoștințelor. Cum își pot justifica neprezentarea la examene cei 26 de studenți din anul IV absenți la examenul de Medicină internă, cei 18 studenți din anul V care au absentat la examenul de Pediatrie, adică tocmai la examene de strictă specialitate?

O CIFRA PE BANCA ACUZAȚILOR

Cifra e rotundă și amenințătoare: 50%. Jumătate dintre

studenții anului IV Pediatrie nu s-au prezentat la examenul de Medicină internă. Adică, mai precis, 26 dintre cei 51 de studenți ai anului au ocolit această materie în sesiunea din ianuarie-februarie. Explicația? Tovarășul prodecen al facultății, dr. Emil Popescu, consideră că în acest caz s-au manifestat intensiv și unele deficiențe grave ale planului de învățământ. În ce ar consta aceste deficiențe? În primul rând, în înghesuirea acestei discipline pe parcursul unui singur semestru, în care studenții primesc și noțiunile teoretice, efectuează și stagiul de practică. Cadrele didactice și studenții sînt unanim în a aprecia că într-o perioadă atât de scurtă nu se poate asimila în mod corespunzător întreaga materie.

Consiliul profesoral al facultății a analizat recent situația și a făcut din nou propunerea de a se extinde predarea acestei materii pe întreaga durată a unui an de studii. De altfel, decanatul facultății a propus în repetate rânduri această îmbunătățire a planului de învățământ, dar inițiativa nu s-a bucurat de o audiență

promptă la Direcția învățământului superior medical din Ministerul Învățământului.

Aici problema se mai află în studiu. De cînd? Doar Facultatea de pediatrie a făcut această propunere și în urmă cu un an, și în urmă cu doi ani. Ni se va răspunde că nu e chiar atât de ușor să iei hotărîri într-un domeniu așa de delicat cum e cel al modificărilor în planul de învățământ.

Motivația e multiplă. Defecțiunile planului de învățământ sînt manifeste și în procesul de studiu al anilor II și V; ele apar, de altfel, chiar din anul I. Spre exemplu, Semiologia și Medicina internă — materii care se întrepătrund și se completează — sînt studiate în doi ani diferiți, respectiv III și IV, creîndu-se, în timp, o ruptură artificială în cunoștințele studenților, ajungîndu-se, prin predarea acestor materii de către cadre didactice diferite, și la suprapuneri inutile, la schimburi de concepții care sînt de natură să-i dezorienteze pe viitorii pediatri. În anul II sînt plasate cu totul nelalocul lor lucrări practice la Chirurgie, deși studenții se află încă în învățământul preclinic și nu au practică de spi-

tal, nici suficiente cunoștințe de anatomie.

În anul V, Puericultura și Pediatria — care ar trebui predate succesiv — sînt predate concomitent. În anul I există o disproporție artificială între cursurile și seminariile la Biochimie. Sperăm că propunerile care au fost făcute de conducerea facultății, de conducerea I.M.F., pentru stabilirea unei succesiuni mai logice a disciplinelor, pentru repartizarea mai echilibrată a acestora între semestre, pentru mai justă proporționalizare a cursurilor și a seminariilor vor fi în atenția Ministerului Învățământului.

Ceea ce nu înseamnă, însă, nicidecum că trebuie neglijate răspunderile ce revin pentru asemenea situație studenților, care n-au învățat cum trebuie, și organizației U.T.C., care nu se ocupă de problemele profesionale. De ce atîta pasivitate? Și, mai cu seamă, ce au de gînd să facă pentru ca în semestrul al doilea să spele necrușă din prima sesiune? Iată întrebări la care se așteaptă și așteptăm răspuns. Prin fapte!

Ov. PĂUN

ALEGERILE IN ASOCIAȚII — UN IMPULS VITAL

(Urmare din pagina 1)

asociația, de a conferi activității ei viitoare toate atribuțiile care se impun unei organizații profesionale a studenților. Punem cu ascuțite această chestiune, pentru că acolo unde s-a desfășurat, în toată această perioadă, o muncă bine concepută și condusă de către organele alese, unde sub conducerea organizațiilor de partid, alături organizației Uniunii Tineretului Comunist cit și asociațiile studenților s-au afirmat ca niște veritabili factori ai procesului instructiv-educativ, lucrurile sînt în genere clare și o aplicare plină de răspundere a instructorilor Consiliului U.A.S.R. cu privire la alegeri cit și a concluziilor Plenarei acestuia oferă condițiile necesare pentru desfășurarea fructuoasă a importantei confruntări aflate la ordinea zilei.

Principala condiție, unanim necesară pentru toate adunările și conferințele de dare de seamă și alegeri, este pregătirea lor temeinică și din timp. Se presupune că, în genere, pentru asociații, primul nivel la care au loc alegerile, s-au asigurat de pe acum aceste măsuri, în sensul că s-a trecut la întocmirea rapoartelor consiliilor și comisiilor de cenzori (acolo unde acestea există), s-au ales delegații, s-a fixat și s-a făcut unanim cunoscută pe bază de convocare data adunării și conferinței și, îndeosebi, în cadrul dezbaterilor care au avut loc în organizațiile U.T.C. pe ani de studiu, s-a pregătit din punct de vedere politic colectivitatea studențească pentru apropiatul bilanț al asociațiilor și uniunilor lor.

Mai este însă timp ca atât consiliile A.S. și U.A.S., comitetele U.T.C. să se edifice în mod practic prin măsurile adoptate asupra premiselor existente pentru realizarea dezideratului esențial al acțiunii pe care o desfășurăm — impulsivitatea, îmbunătățirea substanțială a activității asociațiilor studenților. Adunările și conferințele de dare de seamă și alegeri trebuie să constituie cadrul organizatoric și politic în care să se dezbate toate problemele majore ale activității studențești și măsurile necesare pentru îmbunătățirea acestora.

● *Experiența ne-a demonstrat în atîtea rânduri că realizarea unui astfel de deziderat nu e posibilă fără fundamentarea clară și precisă de către documentele de bază ale muncii organizațiilor noastre din fiecare unitate universitară — raportul și programul de activități — a problemelor pe care le implică formarea multilaterală a studenților pentru muncă și viață.*

Realizarea unor analize cit mai stringente în cadrul rapoartelor prezentate e cu atît mai necesară cu cît primul semestru al anului universitar a pus în fața organizațiilor de tineret din facultăți probleme noi legate de contribuția lor nemijlocită la aplicarea în procesul instructiv-educativ a Directivelor C.C. al P.C.R. și Legii învățământului, de prezența activă a reprezentanților studenților în consiliile profesoriale și senatate și, mai ales, de creșterea, în noile condiții create de măsurile aminti-

te, a responsabilității studenților față de pregătirea lor multilaterală. Plenara recentă a Consiliului U.A.S.R., la care a participat și activul de bază al organizațiilor U.T.C. din centrele universitare, a formulat critici cu privire la situația nesatisfăcătoare în care se găsește munca politico-educativă în unele colective studențești.

S-a cerut de aceea în mod firesc ca întreaga activitate politico-educativă desfășurată de către organizațiile U.T.C. și asociațiile să contribuie la dezvoltarea conștiinței socialiste a studenților, la înțelegerea îndatoririlor civice și morale ce le revin, la cultivarea exigenței colective față de pregătirea politică și profesională față de comportarea în societate. Deci, rapoarte analitice, pătrunse de spirit critic, cu o viziune limpede asupra a tot ceea ce trebuie făcut în viitor, programe care să și propună obiective bine chibzuite, necesare, izvorite din cerințele exprimate de studenți și impuse de sarcinile organizației, discuții curajoase, care să evite convenționalismul și retorica de circumstanță, alunecarea în nesemnificativ — și în bună măsură reușita adunărilor și conferințelor de dare de seamă și alegeri este asigurată.

● *Toate acestea rămîn însă simple și frumoase consemnări în procesul verbal dacă adunările și conferințele noastre nu vor opta cu multă chibzuință, discernămint și simț de răspundere asupra oamenilor cărora să le încredințeze treburile asociațiilor în perioada următoare. Aceasta înseamnă că în mod practic acestui punct să i se rezerve timpul necesar pentru o deliberare cit mai judicioasă, care să aibă gravitatea (oricît de tinerească ar fi manifestarea ei) unei alegeri care să țină seama de toate atribuțiile pe care trebuie să le întrușezeze un bun conducător; un tinăr bine pregătit politic și profesional, combativ și cu o judecată sănătoasă, care se bucură de autoritate și audiență în rândurile studenților, de prestigiu în viața universitară și care să se dăruiască muncii cu simțul datoriei și al răspunderii, drept și integru în relațiile pe care i le impune mandatul încredințat, capabil să slujească interesele organizației și ale membrilor ei.*

Nici aceste lucruri nu sînt greu de realizat, revenim noi la dictonul amintit, trebuie să ne punem însă în situația de a face peste tot o astfel de alegere, care să nu fie minată de subiectivism și formalism, de superficialitate și grabă în epuizarea și acestui punct de pe ordinea de zi, pe deplin democratică, în spiritul principiilor călăuzitoare ale organizației noastre.

Dacă și această condiție o vor întruni adunările și conferințele de dare de seamă și alegeri, putem spune că am făcut începutul în munca de continuă îmbunătățire a formării unor specialiști de anvergură și a unor oameni de calitate, pe măsura exigențelor conferite de idealul și rațiunea socială în virtutea cărora se află pe bîncile facultății.

DATORII ACHITATE, DATORII UITATE

Ocupându-se, în cadrul lucrărilor sale, de modalitățile prin care se realizează informarea cuprinzătoare și operativă a studenților asupra problemelor politico-ideologice la zi, recenta plenară a Consiliului U.A.S.R. a dezbătut pe larg și activitatea ateneelor studențești, stărind mai ales asupra deficiențelor constatate. Ea a apreciat că aceste forumuri de informare și dezbateri multilaterale n-au reușit, în primul semestru al anului universitar, să-și îndeplinească în mod corespunzător menirea, deoarece în aproape toate cazurile ele n-au reprezentat decât un simplu mozaic, un conglomerat de expuneri și conferințe, o suită eclectică de acțiuni mai mult sau mai puțin interesante, din care au lipsit tocmai manifestările politice de amplă rezonanță pentru care au fost create.

În spiritul acestor concluzii, al măsurilor adoptate de plenară pentru perioada actualului semestru, am întreprins o analiză a activității desfășurate în cadrul ateneului studențesc de la Universitatea bucureșteană.

O privire de ansamblu asupra acestui ateneu evidențiază, fără a-l detașa de situația generală menționată, câteva aspecte care țin într-o bună măsură de impulsurile și concepția inițială. Astfel, pe linia profilului preconizat și a dezideratelor studențești, exprimate la timpul potrivit și de revista noastră, activitatea a fost canalizată aici pe cele două direcții principale ale informării și dezbaterii politico-ideologice și cultural-științifice, pentru fiecare în parte recurându-se la cicluri tematice, stabilite atât în funcție de cerințele generale ale studenților, cât și în raport cu nevoile și specificul facultăților „girante”.

Unul dintre aceste cicluri — care solicită în mod deosebit atenția consiliului de conducere al ateneului — a fost cel privind problemele de politică internă și internațională, curentele ideologice și filozofice ale lumii contemporane. Formele de activitate promovate în cadrul acestui ciclu au fost întâlnirile cu personalități ale vieții noastre politice și de stat și acele discuții vii, deschise, antrenante și documentate, intitulată în chip sugestiv „dialoguri filozofice”.

Cele două mari întâlniri de acest fel, organizate la nivelul Universității — una cu tovarășul Paul Niculescu-Mizil, la încheierea dezbaterilor seminarului național studențesc Socialismul și democrația, iar alta cu tovarășul Mircea Malița, care a prezentat unele aspecte relevante ale politicii interne și internaționale — s-au bucurat de largă audiență din partea studenților, care au umplut până la refuz aula centrală. Ele s-au înscris ca excelente prilejuri de aprofundare, de clarificare și înțelegere majoră a problemelor abordate, constituind totodată adevărate „pledoarii” ale necesității, oportunității și eficacității unor asemenea manifestări cu adinc ecou în rândurile participanților.

„Dialogurile filozofice” și-au marcat existența în cadrul ateneului prin două ședințe de lucru, având ca temă de dezbateri Condiționarea umană în societatea contemporană. Inițiate și pregătite de studenți-filozofi, cu concursul unor cadre didactice de specialitate, întemeiate pe un amplu material documentar, pe dorința sinceră a participanților de a contribui la elucidarea diverselor chestiuni implicate de temă, aceste „dialoguri” (de fapt „pluriloguri”), intime dar strict științifice, au demonstrat puterea de elevație intelectuală a celor angajați în dezbateri, discernământul critic, competența lor în evaluarea unor concepții și teorii sociologice actuale.

Dintre celelalte cicluri de informare multilaterală în domeniul științei, artei și culturii, înscrise în planul de activitate al ateneului bucureștean, o bună impresie a produs cel axat pe probleme de biologie, organizat cu aportul cadrelor didactice și al studenților de la Facultatea de biologie. Una dintre temele discutate aici a fost Genetica în contextul științelor exacte, prezentată de prof. univ. Nicolae Botnariuc și însoțită de diapilme. Alte două cicluri de acest fel — unul de Teatru românesc și universal, inițiat în colaborare cu studioul I.A.T.C., și altul de Actualități științifice și literare, propus de Institutul pedagogic — întregesc (deși termenul sună în acest

caz cam impropriu) imaginea activității concrete a ateneului în semestrul trecut.

Sentimentul de „impropriu” izvorăște poate și din marele decalaj existent între acțiunile prevăzute în planul tematic inițial și realizări. „Non multa, sed multum!”... Da, principiul e bun când se acționează în spiritul lui, dar despre ce fel de „multum” poate fi vorba aici, unde o confruntare cu programul și cu cerințele de informare multilaterală a studenților ne pune, chiar și la ciclurile evidențiate, în fața unei arii tematice atât de restrinse, de necuprinzătoare? Au rămas în suspensie multe probleme politice și ideologice de mare actualitate, evenimente interne și internaționale, aspecte ale construcției noastre socialiste, informări și dezbateri pe teme de știință, artă și cultură de interes general. Însăși tovarășa conf. univ. Tamara Dobrin, prorector al Universității București, președinta consiliului de conducere al ateneului studențesc, amintind

despre impedimentele întâmpinate în organizarea ciclurilor de film, de teatru, de artă plastică, de muzică, de estetică, de știință aplicată etc., recunoștea că ele au rămas deocamdată simple deziderate. Cu alte cuvinte — datorii neachitate, „reștanțe” pentru actualul semestru. Faptul nu trebuie trecut cu vederea, cu atât mai mult cu cât, dincolo de motivele reale formulate (timpul scurt de activitate, lipsa de sprijin din partea unor factori și organe răspunzătoare etc.), o bună parte dintre studenții Universității n-au putut beneficia de diferite manifestări, cuprinse în plan tocmai ca urmare a sondajelor și a solicitărilor lor expresse. Pe de altă parte, forțele și resursele spirituale și materiale existente în Universitate, posibilitățile multiple pe care le oferă Capitala obligă la o activitate ce se poate înscrie cu brio în parametrii cei mai ridicați ai cerințelor și exigențelor actuale în acest domeniu atât de pretentios, dar atât de pasionant și de salutar în același timp.

Situația fiind în linii mari asemănătoare și la ateneul studențesc craiovean, ca și la alte asemenea forumuri din alte centre universitare — unde, în ciuda citorva manifestări de anvergură, s-a făcut simțită aceeași discrepanță între obiectivele propuse și rezultatele generale obținute — se impune din partea consiliilor de conducere o revizuire atentă a programelor, în spiritul orientării acestora mai ales către ceea ce conferă ateneelor atributul de tribune de informare și dezbateri; în cadrul lor vor trebui să-și găsească astfel reflectarea corespunzătoare problemele nodale ale politicii interne și externe a partidului și statului nostru, aspectele majore ale vieții economice, sociale și ideologice, evenimentele politice internaționale, precum și un larg cerc de probleme științifice, culturale și artistice.

Este imperativul imediat al tuturor ateneelor noastre studențești, dacă dorim ca ele să-și îndeplinească cu adevărat menirea pentru care au fost create.

Ion SEGĂRCEANU

Începuturile noului semestru ieșean s-au consumat sub semnul bucuriei revederilor, al grijilor „parțialelor” (să-l dau, să nu-l dau — asta-i întrebarea) și al ridicării pulsului vieții culturale studențești, aflate în timpul sesiunii într-un reflux așteptat. Am dorit să cunosc cîtiva dintre acei studenți ce-și sacrifică micile comodități stabilizării echilibrului delicat dintre amfiteatru și sursa de divertisment, cultură și artă. Complexitatea crescîndă a procesului cultural-educativ ne obligă la o distincție ce trebuie subliniată: există animatori ce-și desfășoară activitatea pentru a facilita o bună organizare a spectacolelor, a pregătirii lor, și o rapidă confruntare cu exigentul public studențesc; totodată, există animatori a căror muncă este strîns legată de viața formațiilor din care fac parte.

tului” de A. Gide (Universitatea „Al. I. Cuza”). Filmele realizate de cineclubul Casei studenților — „Întîlnirea studenților din Iași și Brașov”, „Deschiderea anului universitar” — au impulsționat activitatea cinefililor, ce proiectează acum un serviciu permanent de actualități precum și un mic plătou pentru viitoare filme artistice. De altfel, scenariile au și început să sosească. Sînt doar câteva aspecte ale rezultatelor muncii neobosiților animatori ai vieții culturale ieșene pe care îi așteptăm în viitorul apropiat un dificil examen: Festivalul „Gh. Asachi”, închinat centenarului morții marelui cărturar moldovean. Caracterul național al acestuia obligă, și proiectul de program — care cuprinde o sesiune a cercurilor științifice studențești, concursuri de creație, expoziții foto și de arte plastice, concerte, spectacole, un

CINE SÎNT ANIMATORII VIEȚII CULTURALE IEȘENE ?

Inițial contact cu cei din prima categorie l-am făcut cunoscînd efectele muncii lor. O veche și neîndreptățită prejudecată îi situa pe viitorii ingineri printre ultimii consumatori de artă. La prima vizită prin căminele Institutului politehnic am întîlnit, însă, o serie de pasionați ai Thaliei, ce frecvențează cu fidelitate spectacolele teatrale studențești, ale Teatrului Național sau ale Operei din Iași. Înființarea la Casa de cultură a studenților a unei agenții care concentrează toate bițelele reduse la cinema, teatru, operă ușurează obținerea în timp optim a locurilor dorite la spectacole. De asemenea, mulți studenți mi-au vorbit de promptitudinea cu care comisia culturală a centrului universitar Iași a tradus în practică inițiative menite să diversifice și să îmbogățească profilul artistic al vieții studențești.

De altfel, activitatea Clubului artelor, expozițiile de pictură ale unor studenți sau absolvenți, concertele formațiilor de cameră, de muzică ușoară, de cor, spectacolele de dansuri și seriile de coregrafie și poezie, precum și apropierea premierei viitoarelor spectacole de teatru studențesc, atestă munca dificilă, dar plină de satisfacții, a animatorilor organizatorici. Întrebam pe unul dintre aceștia, MIHAI OSIPOV (comisia culturală a Institutului politehnic), dacă cerințele unei bune pregătiri profesionale nu împiedică dăruirea în cadrul celorlalte activități. „Nu, însă trebuie să avem grijă ca aceste «alte activități» să poată fi susținute numai de oameni care știu să-și echilibreze timpul, să nu rămînă inactivi în fața îndeplinirii îndatoririlor de studenți. De aceea, în momentul cînd am asistat la o inflație de formații «beat» a trebuit să operăm o severă selecție în funcție de rezultatele profesionale. Pentru a se echilibra timpul între învățătură și «violon d'Ingres» un puternic sprijin îl oferă «imperativul exemplului» ce demonstrează că aceste două aspecte ale vieții studențești nu sînt incompatibile. O afirmă cei cu note bune și foarte bune, dintre care aș cita doar trei nume, deși numărul lor este cu mult mai mare: ECATERINA AILINCĂI, EUGEN FULOP, KEISER ZOLTAN”.

Amplitudinea activității culturale din centrul universitar Iași, coordonată, printre alții, de asistentii ȘTEFAN POPA, PAUL VIZIREANU și JERGHIUȚĂ GHEORGHE, se concretizează în diversificarea direcțiilor de constituire a momentelor de artă, în găsirea unor forme noi, atractive, de folosire a atât de mult discutatului „loisir”.

Viitoarele premiere teatrale se conturează într-un bogat repertoriu, din care cităm doar câteva spectacole care peste puțin timp vor vedea luminile rampei: „Heidelbergul de altădată” (Institutul politehnic), „Picnic pe cîmpul de luptă” și „Iertarea” (Universitatea „Al. I. Cuza”), „Cursa de șoareci” (Institutul pedagogic). Autorii studenți așteaptă la rîndul lor emoțiile spectacolului dramatic: Chiru Trofin Sterea și Aurel Erumă. Mai sînt în pregătire un festival Bach (I.M.F.), un concert de muzică preclasică și prelucrări folclorice (Institutul pedagogic), un moment folcloric original din nordul Moldovei (Institutul politehnic), un spectacol de teatru și poezie după „Fructele pămînt-

bal mascat, o serbare cîmpenească, întreceri și demonstrații sportive — dovedește că ambițiile nu vor rămîne neonorate.

Optimismul este prezent la o temperatură ridicată în echipa de teatru condusă de Ecaterina Ailincăi, un model al animatorilor legați prin puternice afinități spirituale de viața artistică. Deși echipa cu care pregătește „Heidelbergul de altădată” a întâmpinat destul de multe mici necazuri: lipsa spațiului pentru repetiții, absența unei echipe tehnice corespunzătoare și a unei mai mari sollicitudinii din partea celor ce se ocupă cu costumele necesare, Ecaterina este increzătoare în succesul spectacolului, a cărui premieră va avea loc în jurul datei de 15 martie. I-am cerut o „rețetă a succesului”. Răspunsul, puțin mirat, simplu și lapidar, suna ca soluția clară a echivalenței general valabil în orice domeniu de activitate: „Pasiunea. De fapt nu e o rețetă, fiindcă aceasta nu presupune o echilibrare din exterior, ci o pornire care se manifestă din interiorul fiecăruia, fără de care orice acțiune, orice aspirație ar fi lipsită de un suport esențial. Pasiunea, disciplina și spiritul colectiv animă o mică echipă de actori, amatori, nu diletanți, care sînt nevoiți să repete pînă noaptea tîrziu după cursuri și lucrări de laborator, îndeplinind în același timp și rolurile echipei tehnice.

Călin STĂNCULESCU

Desene de Mihaela GEORGESCU-GORJ

Elementul primordial într-un studiu ordonat constă nu în cantitatea, ci în calitatea cunoștințelor acumulate, în autocultivarea conciziei, judecății, spiritului de observație și de ordine.

Este greșită părerea acelor care își pun toată nădejdea doar în citit. Departe de noi intenția de a tăgădui covârșitoarea însemnătate a cititului: lectura dezvoltă inteligența, sensibilitatea, îmbogățește valențele memoriei, adaugă mereu, consecvent, noi cunoștințe din vastul tezaur zămislit de omenire în decursul milenilor. Acest tezaur incalculabil bibliotecile ni-l pun la dispoziție. Să pășim, dar, cu hotărâre pragul bibliotecilor, de vrem ca multe din aceste comori să intre în posesia noastră.

Se pune însă întrebarea: este suficient doar să citim pentru a deveni stăpîni pe înțelepciunea omenirii? Categorie că nu! În fond, a citi știe fiecare, a învăța acest lucru în școala elementară. Ba mai mult, unii au prins o adevărată dexteritate în a citi cu mare viteză orice text. Dacă însușirea s-ar echivala cu cititul ar însemna ca într-un an să culegem aproape toate florile genia-

din studenții foarte buni, băteji inteligenți, despre impresia ce și-au format-o în urma ascultării unui curs, despre conținutul temei. Majoritatea își amintea doar crumpele secundare. Aceasta este încă o dovadă că a învăța înseamnă a-ți însuși activ, a trece prin gândirea proprie principiile, tezele, ideile. Deci, pentru a învăța nu ajunge doar a citi sau a asculta cu atenție, ci să-ți însușești conținutul, esențialul. Prin urmare, este nevoie să cugeti, să urmărești planul capitolului, privindu-l critic.

A studia înseamnă a lua note, rezumind capitole de capitole. Lucrind în acest fel, cărți de sute de pagini pot fi concentrate în câteva zeci, iar conținutul acestor zeci de pagini este pentru totdeauna al tău. Și, cu cit vei persevera și exersa într-un astfel de sistem de a studia, cu atât notițele vor fi mai concise și substanțiale, vei câștiga în independența de cugetare.

Marele defect al studiului la unii studenți constă tocmai în faptul că în majoritatea cazurilor ei se rezumă la cuvintele profesorului, pe care le memorizează și le expun apoi întocmai la examen. Este, ceea ce se cheamă a învăța după ureche,

O premieră perpetuă

- 175 de actori și 18 regizori în 20 de promoții.
- Artiști emeriți și regizori de prestigiu — cadre didactice universitare
- 64 de premiere în studioul propriu al Institutului.
- 5 spectacole pe săptămână în fața unor soli arhipline.
- O bibliotecă cu 16 000 de volume și periodice.

„Institutul nostru a reprezentat treapta de plecare pentru majoritatea actorilor și regizorilor din teatrele de limbă maghiară”, îmi spunea cu mîndrie rectorul institutului, prof. Szabo Lajos. „Aici au studiat printre alții regizorii Ioan Taub, Szabo Jozsef și Hora Gyorgyi. Tot de aici și-au luat zborul spre scenă actori de mare valoare cum ar fi artistul emerit Lohinsky Lorant de la Teatrul de Stat din Tg. Mureș, Laszlo Gerő de la Teatrul de Stat din Cluj, Andrei Csiky, directorul Teatrului din Satu Mare și Simka Karoly, directorul Teatrului maghiar din Timișoara.

Institutul nostru este permanent prezent în viața culturală a orașului Tg. Mureș și a altor orașe din țară, nu numai prin absolvenții săi, dar și prin studenții care susțin săptămînal spectacole pe scena Studioului propriu al institutului. Cei mai valoroși dintre studenții noștri se afirmă încă de pe acum ca autentice talente ale scenei sau ale plautoului de filmare”. Astfel, Csiky Ibolya, Adam Er-

La solicitarea unor studenți din anii mici publicăm articolul de mai jos, merit să-l ajute în mai buna deprindere a stilului de studiu universitar

METODOLOGIA STUDIULUI

lității omenestii. Ar însemna să confundăm creierul cu un uriaș magnetofon. Din fericire acest lucru nu s-a întimplat și nu va putea avea loc niciodată. Chiar și proverbiale fenomene de memorie umană au o limită. Plecînd de la această digresiune, să analizăm, deci, deosebirea dintre a citi și a învăța.

Într-o zi, o femeie l-a întrebat pe Voltaire: ce să citească? Filozoful i-a răspuns începînd prin a-i arăta cum să citească. „Prețînzi să citești cum faci o conversație, să iei o carte cum ceri o știre nouă, să o citești, apoi să o arunci, să iei apoi alta, care nu are nici o legătură cu prima și apoi s-o părăsești pentru o a treia!! În cazul acesta nu vei simți marea plăcere. Spre a simți plăcere trebuie puțină pasiune, trebuie ceva, mare, care să te intereseze, o dorință determinată de a te instrui, o dorință care să-ți stăpînească necontenit sufletul”.

Voltaire deosebea, deci, două feluri de a citi: pe de o parte citirea indiferentă, mecanică, la modul inutil, iar pe de altă citirea intensivă, cu plăcere, lectura activă.

Cititul cu folos se face numai luînd note, reflectînd, meditînd, comparînd operele, alît prin prisma personalității autorului, cit și prin a propriei personalități. Or, pentru a putea face această comparație, pentru a avea personalitate, înseamnă a citi și studia temeinic domeniul respectiv.

Citirea superficială înseamnă pierdere de timp. Și nu trebuie uitat că superficialitatea, odată înscăunată, greu mai poate fi detronată. O educație serioasă, metodică, obligă la alegerea cărților; ele trebuie citite domol, pătrunzînd în esența lor.

Niciodată nu trebuie să te mulțumești cu aproximații. Să citești cuvînt cu cuvînt, frază cu frază, filă cu filă, intens și deplin. Te izbești de un termen nou, necunoscut, alegă la dicționar, lămuiește-l. Dai de nume proprii, oprește-te, informează-te. Numai cînd ești stăpîn deplin pe înțelesul cuvintelor poți urmări cu adevărat esența ideilor. Altfel te înșeli pe tine însuși și lectura nu și-a atins scopul, a fost inutilă, pentru că fiecare știință își are terminologia sa proprie și nu poți înainta în domeniul ei dacă nu ești stăpîn pe această terminologie. Cursurile nu vî pot da totul pentru desăvîrșirea voastră profesională. Ele constituie doar busola de orientare, jaloanele esențiale în domeniul respectiv. Nu vă opriți la atât, este insuficient pentru o formare completă, pentru câștigarea erudiției. Nu ezitați să citiți și alte cărți spre a vedea și alte laturi, aspecte, interpretări ale aceluiași fenomene. Exersați-vă mereu gîndirea, nu vă declarați mulțumiți cu puțin cînd există posibilitatea să vă însușiți mult. Dacă ați isprăvit de citit un capitol să nu credeți că v-ați însușit conținutul lui. Pentru a vă convinge faceți următorul experiment: citiți atent un capitol pînă la capăt, iar apoi ocupați-vă timp de o jumătate de oră cu altceva. Încercați apoi să așterneți în scris tot ce v-a rămas în minte din capitolul respectiv. Confrunțați cele scrise cu cartea și veți constata o serie de lacune — nu în reproducerea exactă a cuvintelor și expresiilor, ci în structura ideilor, în înlănțuirea lor. Aceasta se întimplă chiar după o jumătate de oră, dar după o lună, două, trei, pînă la examen??!

Mi s-a întimplat, nu o dată, să întreb pe unii

lăutărește. Un astfel de mod de a studia omoară orice posibilitate de manifestare individuală; omul devine robul memorizării. Și, ce te faci cînd la examen sau în viață memoria îți joacă festa??!

Felul cel mai bun de a învăța după curs constă în a reține din el esențialul. Dar, numai esențialul dintr-un curs, fără o completare prin lectură suplimentară, înseamnă o îngustare, o rezumare strictă, care nu te va ajuta niciodată să-ți desăvîrșești personalitatea, să cunoști cit mai mult. Numai în momentul cînd ai reușit să conluzi problemele generale ale cursului cu cele din lectura cărților, vei avea posibilitatea de a face comparații, de adîncire, vei avea o opinie personală. În acest fel vei ajunge să poți lucra singur, cu contribuții proprii în domeniul unei științe, vei începe să vezi probleme noi, să ai pretenția justificată de a îndrepta și adînci problemele vechi prin cercetare proprie.

Indiscutabil că studentul citește. Unii citesc chiar foarte mult. Dar, parafrazîndu-l pe Voltaire, important nu este cit, ci cum citești. Cel care citește mult și dezordonat nu câștigă decît foarte puțin. De fapt, el nu știe să citească. De îndată ce „zgirii” puțin acest lustru — aparent strălucitor, dar în realitate deosebit de palid — găsești un fruct necopt. Folosînd metafora, el e ca pepenele, căruia grădinarul, avid de câștig, i-a răsucit vrejul pentru a-l aduce mai devreme pe piață spre a fi vîndut ca trufanda. O trufanda lipsită de dulceața împlinirii...

Trebuie, deci, mai întîi să învățăm a citi pentru a putea studia. Numai după ce metoda bună de a citi a devenit o deprindere, un alter ego, conținutul cărților nu va mai năvăli haotic peste bietul nostru creier, ci se va rîndui temeinic și ordonat în rafturile memoriei; și fără a simți oboseală.

Mai rămîne încă ceva de precizat: adevărata învățătură se îndeplinește mai curînd cu creionul în mînă decît cu ochii pe carte. A învăța cu creionul în mînă înseamnă a învăța de trei ori dintr-odată: și cu ochii, și cu mîna, și cu mintea.

Sînteți la vîrsta celor mai frumoși ani din viață cînd, fiecare din voi, dragi studenți, pașiți pe drumul împlinirii și maturizării. Pe acest drum totul a fost netezit prin grija părintească a partidului și guvernului. Singurele obstacole sînt meterezele științei. De felul cum veți ști să escaladați aceste metereze depinde formarea voastră ca oameni adevărați. Nu uitați nici un moment că știința trăiește fiindcă se dezvoltă; la edificiul ei sînt atașate continuu noi cărămizi. Fiecare din voi poate și trebuie să devină un constructor pasionat al edificiului științei.

Oamenii mari, cărțile mari, faptele mari se ridică mult deasupra hotarelor naționale; sînt patrimoniul omenirii întregi.

Priviți cu atenție în marea carte a vieții, în pulsația și bogăția epocii contemporane cugetați, dați-i valoare de document oricărei observații, comparați, analizați în profunzime procesele și fenomenele reale și veți simți în voi fiorul gîndirii științifice, care, odată zămislit și stimulat permanent, vă va ridica mereu prin întreaga voastră ființă la rangul de personalitate umană.

Lector univ. Vasile DEGAN

„TROIENELE”

zebet, Gereb Attila, Vajda Istvan sau Czintos Jozsef sînt demni urmași ai Anei Szeles și ai celorlalți actori de valoare care au făcut primii pași în artă în clasele dramatice ale acestui institut. Profesorii de renume, actori cu experiență care îndrumă pe viitorii artiști le însușesc acestora spiritul dinamic al artei socialiste, îi înarmează cu cunoștințe temeinice, le stimulează talentul și priceperea, contribuind și prin aceasta la pregătirea unor promoții de maeștri ai scenei. Artistul poporului Kovacs Gyorgy, maestru emerit al artei Nicolae Tompa, actrița Irma Eördös și ceilalți reputați profesori și maeștri își învață emulii să ridice pe scenă sau în fața aparatului de filmat marile probleme și întrebări ale contemporaneității. În cele 64 de premiere pe care studenții Institutului de teatru le-au pregătit pentru publicul spectator au fost elaborate spectacole dificile din repertoriul național și universal, clasic și modern. Aceasta constituie o dovadă elocventă a posibilităților de care dispune viitoarea generație a actorilor din Tîrgu Mureș, a exigenței și perseverenței cu care se pregătesc pentru a duce mai departe făclia artei actoricești, a seriozității cu care desăvîrșesc premiera perpetuă a construcției socialiste sub aspectul ei cultural și artistic.

P. OV.

Între cinematograful și televiziune

După o lungă discuție publică s-a ajuns la concluzia, repetată pe multe coloane în presă, că în cinematograful nostru mai sînt multe de făcut. Fără să eliminăm din câmpul de interes funcția artistică a filmului, chestiunea care s-a dezbătut cu stringență a fost cea a cadrelor. Avem sau nu avem cadre? La această întrebare-cheie s-a răspuns: da, avem cadre, în special tineri în care se pun speranțe, dar și vîrstnici care n-au înșelat speranțele. Pentru că în ambele cazuri speranța presupune consumarea unei cantități de timp care să-i permită trecerea de la potențial în fapt concret și pentru că în cinematografie această trecere este oarecum lungă — prin însăși modalitatea de preparare a spectacolului — pînă la apariția altă de așteptată a unui aer proaspăt în cinema, televiziunea este aceea care operează cu scenariști, regizori sau actori, cit de cit zilnic. Aici angajamentele obligă mai acut, dar în televiziune angajamentele nu s-au luat, pentru motivul simplu că o dezbateră largă care să atingă tema capacității și calității producțiilor nu s-a desfășurat încă.

Nu ar fi oare util, gîndindu-ne chiar la perspectiva cinematografului nostru, ca activitatea televiziunii să fie și mai mult înzestrată cu atîtea capitaluri artistice, care, după cum s-a afirmat, există? NU AR FI NECESAR CA ȚĂRĂNOȘII DE TINERI REGIZORI, SCENARIȘTI SĂ ÎN DRUMUL SPRE MARILE FILME COSTISITOARE, SĂ TREACĂ PRIN PLATOURELE TELEVIZIUNII, SĂ SE VERIFICE PE UN TEREN MAI PUȚIN DURABIL DIN PUNCTUL DE VEDERE AL CONSERVĂRII OPEREI, DAR EXTREM DE EDIFICATOR ȘI ÎN FOND DE MARE RESPONSABILITATE?

În ultimul timp, saltul calitativ al emisiunilor de televiziune, în ansamblu, este remarcabil. Avem emisiuni excelente, avem altele numai interesante sau acceptabile, dar mai avem și emisiuni penibile. Ambizia de a prezenta emisiuni cu har, gîndite și făcute măcar pentru a ne ține ochii deschiși și timpanul treaz, s-a făcut prezentă din ce în ce mai frecvent în studiouri. Există însă și emisiuni îmbătrînite, de cele mai multe ori datorită lipsei de mobilitate regizorală. Este astfel, „Magazinul duminical”, apoi emisiunea „profesionalistă” de muzică ușoară, cu promenade interpretelor care calcă pe cioburi, pe sîpuni, pe pelicanol și care adorm sau devin zgolbiți tam-nesam, printre alambicurile unei obscure scenografii. Unde este regizorul care să „acroaze” textul la imagine, unde muzicile la impresia globală a cadrului? Despre subcombarea „varietăților” în cel mai amar inventar, nu mai vorbim, deși sîntem la distanță de opinia că „varietățile” ca spectacol ar fi un filon stors, complet parcurs. Aceeași opacitate a creației în unele emisiuni de poezie, în care actorii, într-un sir indian, tăiat doar de pauze egale, sînt fixați de o cameră de vedere fixă după ideea fixă a unui „regizor”, cu nostalgia imobilității școlare a textului debitat cu mișcările de-a lungul corpului, drept în fruntea spectatorului. Exemple s-ar mai găsi, dar esențială aici este concluzia că în actuala sumă de posibilități a T.V.-ului sînt spații încă nedeșchise în care se operează după criteriile ad-hoc ale unor amatori cu velleități sau ale unor profesioniști înfloriți la periferia adevăratului talent.

Este o realitate indiscutabilă că actualul sistem de selectare, preparare și ofertă al Institutului de artă teatrală și cinematografică se desfășoară după o rigoare și o exigență foarte strînsă. (Aici s-ar putea atinge chestiunea posibilității introducerii în programa Institutului a unei secții cu o formulă pedagogică precisă care să vizeze producerea de cadre pentru televiziune). Dar dacă Institutul prepară tineri excelent pregătiți, care nu pot fi în primul an după absolvire conducători de flux tehnologic cinematografic, de ce sînt lăsați o bună parte din aceștia spectatori temeinici ai activității de creație cinematografică și nu sînt dirijați spre a deveni producători adevărați ai televiziunii?

Pe de altă parte, nu e vorba numai de a face o perioadă de ucenicie în televiziune, meseria de regizor „TV” fiind la fel de distinctă și atractivă ca și cea de regizor de film.

Toate centrele de televiziune din lumea întreagă înțeleg că au devenit astăzi magnetul unei uriașe populații. Televiziunea noastră nu face excepție. Avem condiții materiale deosebite, avem o întreagă armătură administrativ-culturală, a cărei unică idee este de a face tot posibilul ca T.V.-ul să devină un instrument educativ de calitate superioară. Pentru milioanele de oameni ai muncii micul ecran a devenit o prezență zilnică așteptată și comentată, care a depășit de mult surpriza tehnică, devenind un drept „inalienabil”. Acest drept impune celor din spatele micului ecran o teribilă răspundere, iar aceasta se verifică zilnic, în fiecare minut de emisiune. Opiniile deosebite, discerămîntul maestrilor și „întărirea” tinerilor, adunați pe aceeași idee de a clădi exemplar, reprezintă în continuare punctul de sprijin al unui santier de o suprafață care promite vișuri îndrăznețe.

Televiziunea obișnuiește să organizeze mese rotunde. Dintr-o dezbateră serioasă și hotărîtă se pot recolta șiruri de idei valoroase. Între cinematograful care-și așteaptă laureatul, ascunși luni și luni în laboratoarele mult așteptate filme, și televiziunea care, vrînd-nevrînd, trebuie să-și concretizeze ideile în fiecare zi, stau într-o anticameră a promisiunilor zeci de talente. Păcat! Dacă nu am avea proba unor excelente emisiuni la activ, nu am fi văzut sensul acestor rînduri.

Radu BUDEANU

7 arte

7 zile

„APOI S-A NĂSCUT LEGENDA”

De mai multă vreme revista „Cinema” are o rubrică numită „Filmul românesc și ideile lui fixe”. Privit din perspectiva acestor însemnări, ultimul film al lui Blaler ar apărea ca cea mai flagrantă rupere cu „locul comun” care a bîntuit zdravăn prin platourile de la Buftea. **Legenda** ar dovedi, din acest unghi, faptul că regizorii noștri au învățat să spună, și să spună cinematografic. Tot din acest punct de vedere, **Legenda** ar fi un film de atmosferă în care observația directă a înlocuit poncifii, în care fluxul vieții noastre cotidiene nu ar mai fi prefabricat, ci intuit pe viu.

„Povestea” apropierea sufletului între „domnul meșter” (interpretat excelent de Ilarion Ciobanu, bine strunit) și tinăra văduvă nu acoperă în fond dimensiunile unui conflict. Dar ea este tratată magistral din punct de vedere filmic, aparatul decupează imaginile cu anume delicatețe, se substituie privirilor, ritmului interior al fiecărui personaj, se oprește fără insistență, dar semnificativ asupra unor detali discrete care implinesc emoția, compunînd secvențe „de dragoste” absolut originale în filmul românesc. Da, nu se întîmplă nimic pe plan spectacular în această „poveste”, așa cum poate se aștepta publicul. Dar mereu se întîmplă câte „ceva” și pe acest plan, în contrapunct cu atmosfera santierului, care se îndepărtează mereu, se întîmplă „ceva”, în prelungirea gîndurilor noastre, ale spectatorilor. Nici vorbă de vreo tentație a melodramaticului. De fapt, lui Blaler, cred, structural „melo”-ul îi e străin. El e omul ciocnirilor interioare, a căror violență este posibilă aparatul n-o estompează, dar nici n-o supralicitează niciodată, omul ciocnirilor surde, dar de multe ori difuze (și în acest sens personajul lui Nutu rămîne încă obscur, găsindu-și justificarea numai prin contrapunct). Spun **contrapunct** și cred că în stilul regizorului acest lucru a căpătat, stilistic, prima importanță.

Aparent, multe secvențe, ca stil, sînt disparate, căci, oricum, stilul scenelor jucate de Calboreanu sau Ciubotărașu e net diferit de stilul scenelor filmate în direct, la nuntă, la Orșova, la restaurant (unde nu e de neglijat nici o influență a lui Forman și a altora din școala cehă). Și totuși filmul nu-și stîrbește organicitatea, deoarece întotdeauna contrapunctul șterge asperitățile și nu mă refer numai la un contrapunct al montajului, vizual, ci mai ales la unul între imagine și elementul sonor, care — pentru prima oară, poate, în filmul românesc — e investigat și folosit prin atributele sale estetice și nu ca un simplu procedeu tehnic de „redare” a vorbirii.

Fată de **Diminețile unui băiat cuminte**, **Legenda** e, evident, o maturizare, o maturizare prevăzută, în special a limbajului unui regizor cu mari calități. O maturizare care în viitor va putea fertiliza favorabil un „subiect” poate mai consistent.

E. PATRICHE

MEMENTO PLASTIC STUDENȚESC

Răspunzînd invitației cenaclului „Ștefan Luchian” al Institutului de artă plastică „N. Grigorescu”, colegii din Cluj (Institutul „Ion Andreescu”) organizează în sala Kallinderu o expoziție de grafică și pictură.

Interesantă prin varietate, prin cîteva prezențe superioare în grafică (Elisabeta Tamás, Gheorghe Sabău, György Aranyios), expoziția nu este, totuși, decît un moment de atelier, cu grijile și plăcerile lui firești.

Cîteva lucrări nedumeresc. Nu e, desigur, verbul cel mai elegant — înțelegem să ne păstrăm în spațiul unei relativități politicoase în aprecierea unor lucrări care nu

convîng — dar e absolut stînjitor dialogul cu o pinză nesigură, operă de amator, prelucrat „modern” parcă într-o casă de cultură oarecare. Renunțînd la aceste cîteva tablouri, ar fi putut expune mai mult Eva Bortnyik, bunăoară, numai trei sau patru persoane, și sala de expoziție ar fi fost onorată convîngător.

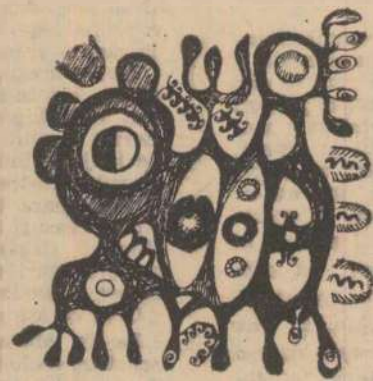
Eva Bortnyik impresionează, cu o lucrare intitulată „Nud negru”, prin consecvența viziunii, prin sentimentul crispat al culorii.

Într-un spațiu mai generos am putea dovedi de ce prima calitate este consecvența viziunii. Altfel ar trebui să menționăm — dacă asta face plăcere cuiva — priceperea de a disimula împrumutul, capacitatea de a parafraza. Renunțînd, ipotetic, la aceste mențiuni, apreciem sugestiile expresioniste ale „Atelierului” lui Tamas Cséke, discreția unduioasă, cu calități de laviu, a uleiurilor lui Vasile Neagu, franchețea — deși cam „afîș” — în compozițiile lui Cornel Popovici.

ȘI, BINEÎNTELES, ÎNAINTE DE ORICE, TREBUIE SUBLINIATĂ IDEEA FERICITĂ A UNUI AST-FEL DE SCHIMB ÎNTRE INSTITUTE.

(Reporterii de la Gazeta de seară a Radioului au ținut să la un interviu organizatorilor expoziției. Aceștia sînt organizațiile U.T.C. din cele două institute, studenții înșiși. Dar cum Radioul avea neapărat nevoie de o **personalitate** — ciudată necesitate! — pentru interviu a fost solicitat unul din profesorii prezenți, care în fond era... invitat).

Maria IONESCU

TEMPERATURA SUCCESULUI

Cele două concerte susținute de studenții Conservatorului „George Enescu” la Ateneul Român și Sala mică a Palatului au completat lacunele mai vechi ale unei agende muzicale.

Formația corală „Animos”, dirijată de Sabin Pântza, cunoscut publicului bucureștean de anul trecut, se află într-un simțitor progres. Omogenizarea vocilor, îmbinarea rațională a textului cu muzica, mobilitatea în rostirea frazelor, acuratețea imagistică — aceste calități au contribuit în egală măsură la realizarea unei serii muzicale de neuitat.

Posibilitățile deosebite ale formației vocal-instrumentale, condusă de Vincente Tuscă, s-au relevat în interpretarea unui program alcătuit în exclusivitate din lucrări moderne aparținînd compozitorilor Schönberg, Varèse și alții.

„Suita I” de George Enescu, lucrare de mare prestigiu din repertoriul universal, plină de un lirism impresionant, caracterizată prin varietatea coloritului melodic, printr-o orchestrație admirabilă, străbătută de izotermele melosului românesc, ne-a fost prezentată de orchestra mare într-o execuție ireproșabilă. În „Rapsodia pentru clarinet și orchestră” de Debussy, clarinetistul Ion Mică a susținut înalta tensiune a concertului.

Momentul cel mai izbutit al interpretării a fost, credem, simfonia „Neterminată” de Fr. Schubert, dar și uvertura la opera „Maestrul cîntăreț din Nürnberg”, cascada sunetelor găsindu-și la cea din urmă piesă echilibrul perfect în patosul tinerilor muzicieni.

Parametrii ridicați înregistrați de concert au avut drept punct de susținere și o constantă tehnică dirijorală suverană a lui Ion Baciu, care se remarcă printr-o gestică

sobră și nuanțată, contopită temperamental cu vulturile stilului.

I. ANGELESCU

EXAMEN DE STAT LA TEATRUL DIN CONSTANȚA

Pe afișul care anunță unul din spectacolele de succes ale teatrului constanțean — programat aseară pentru a cincea oară — figurează, la loc de onoare, și două nume care încă mai sînt înscrise în cataloagele unor instituții de învățămînt superior bucurestene: NICOLETA TOIA, de la I.A.T.C., și EUGENIA TĂRĂȘESCU, de la Artele Plastice. „Noaptea Iguanei”, una din puținele piese luminoase scrise de Tennessee Williams, reprezintă astfel — o dată cu afirmarea unor viguroase talente actoricești, dintre care am admirat cel mai mult pe Sandu Simioncic (în Șanon), dar am reținut și pe Ileana Ploscaru (Hannah) și pe Eugenia Lipan-Petre sau Gheorghe Enache — un veritabil examen de stat al celor două absolvente din acest an.

Nicoleta Toia — cunoscută, de altfel, cititorilor revistei noastre de cîteva ani de zile, datorită numeroaselor articole interesante semnate de ea în paginile „Vieții studentești” — reușește acum, la Constanța, al doilea succes al carierei sale regizorale (dacă ne amintim că prima dată a impresionat anul trecut printr-o sugestivă montare pe scena studioului I.A.T.C.). Debutul său în afara Institutului se distinge, e adevărat, dar nu este obișnuitul experiment contorsionat și căutat cu lumină, ci printr-o transpunere aleasă — caldă, sinceră și deconcertantă — a ideilor altă de prezente în această piesă și în acest spectacol. „Noaptea...” Nicoletei Toia a trecut deja examenul publicului și al cronicarilor (cu succes!), a trecut și examenul comisiei I.A.T.C. (cu notă mare!), ceea ce înseamnă că de-acum putem vorbi de o nouă regizorie de talent și cu frumoase perspective, care va mai continua un timp să colaboreze la teatrul constanțean (ca asistentă a lui David Esrig la „Patima pentru vilegiatură” de Carlo Goldoni), urmînd apoi să se prezinte la ceea ce obișnuim să numim locul de muncă repartizat: Teatrul din Timișoara.

Dacă, aflăți la spectacolul cu „Noaptea Iguanei”, n-am fi întîlnit și pe directorul teatrului, actorul Jean Ionescu, poate atîta am fi scris despre tinăra regizoare Nicoleta Toia. Dar ad-hocul nostru interlocutor ne-a propus să inserăm, cît de succint, și părerea sa.

„Este un regizor serios, care a venit la noi foarte bine pregătit pentru a începe munca asupra spectacolului. Nicoleta Toia are o mare pasiune pentru teatru și de aceea nu-și preocupătește nici o clipă eforturile. Dar, pe lângă aceste calități, ceea ce o va ajuta foarte mult în viitor este darul ei înnăscut de a lucra cu oamenii: știe să se apropie de actorii și reușește să-și apropie fiindcă e modestă și bine intenționată, fiindcă n-are ifose și se poartă civilizată — ceea ce e mare lucru pentru un regizor! Nu vreau să spun vorbe mari, dar mărturisesc încrederea că această tinăra înmăsoasă și talentată va aduce teatrului românesc o valoare, un regizor cu un larg orizont de pregătire, care s-a alăturat deja detașamentului celor ce vor să introducă masiv cultura în teatru”.

Despre Eugenia Tărășescu — tinăra scenografă, încă studentă — nu putem avea decît aceleași cuvinte de laudă și aceleași optimiste precizări. Succesul lor se integrează organic și îmbucurător în succesul spectacolului constanțean — evident, determinîndu-se reciproc — ceea ce ne face să regretăm încă o dată că spectacolul de-aseară cu „Noaptea Iguanei” a fost ultimul pînă, probabil, la... vară. (Una dintre actrițele principale va deveni peste vreo cîteva luni mamă, iar teatrul nu și-a dat practic asentimentul pentru pregătirea unei dubluri). Este păcat, întrucît spectacolul se bucura de tot mai mare audiență!

G. M.

Prietenie fără fir

Eram la Brașov, într-o zi de iarnă, dar cu soare și cu studente blonde cufundate în știința tainică a laboratoarelor.

Mă oprise o clipă în dreptunghiul de teren dintre căminele studențești. Eram în umbră și raza neașteptată care mi-a ars privirea și a fugit fără urmă m-a făcut să mă întreb dacă n-am văzut cumva o farfurie zburătoare.

Am rămas o vreme așteptând lămurirea ciudatei întâmplări. Deodată, deși era zi și era soare, mi s-a părut că deasupra-mi se încrucișează razele scrutătoare ale unor reflectoare nocturne.

Am urmărit fasciculele de lumină și am văzut că aveau direcții precise și se repetau la anumite intervale după un cod secret, cunoscut probabil numai celor care minuiu oglinzile duclușe.

Căci nu era nimic altceva decât doi tineri, un băiat și o fată, care stăteau de vorbă prin soare.

Am zăbovit mai mult în preajma căminelor, căutând să recunosc un alfabet sau un cod. N-am reușit, cu toate că oglinzile sclipeau acum la tot mai multe ferestre, ca într-o invazie de licurici diurni.

Am recurs la ajutorul câtorva prieteni căminști, care mi-au destăinuit ciudata poveste a oglinzilor. Rădeau. „Vezi tu — mi-au spus — aici căminul băieților e cam departe de cel al fetelor. Sunt aproape o sută de metri. De strigat e mai greu, că nu toți au părinți cîntăreși la Operă, iar de mers sula asta de metri pentru un fleac, cum ar fi aranjarea unei întâlniri, iar nu se face, doar sintem intelectuali. Așa că, în aceste condiții dificile, s-a manifestat geniul creator al unui oltean pe nume Ilie. Băiat bun, da' cam lenș. A terminat Silvicultura anul trecut și acum taie brazii undeva, pe la Reghin. Ei, Ilie ăsta a născocit o schemă, foarte simplă ca s-o trezească din somn dimineața pe Anica lui din căminul de vizavi. Deasupra patului ei a așezat, într-un anumit unghi, o oglindă. Avea și el una, și cum ieșea soarele deasupra căminelor, pac, îi trimitea o rază. Pe urmă au făcut ei un fel de cod, cu niște semnale speciale. Și de-aici au luat obiceiul toți băieții și toate fetele, s-au creat câteva cifruri valabile pentru toată lumea. Unii, mai individualiști, umblă și acum cu cifruri personale. Dar ce-l mai frumos e că treaba asta cu oglinzile care te face pe tine să zîmbești a dus la câteva rezultate serioase. Putem să-ți numărăm cel puțin cinci familii studențești în care soții s-au cunoscut cu ajutorul oglinzilor. Și cam de cinci ori mai multe prietenii care s-au stricat din pricina oglinzilor.

— Dar ce faceți când nu e soare ?

— Eh, mare lucru ! În fiecare cameră există o lanternă sau măcar un chibrit ori o brichetă.

— Bine, dar atunci de ce nu semnalizați direct cu sursa de lumină ?

— Din mai multe motive. Mai întâi pentru că nouă ne plac complicațiile. Apoi, ca să ne păstrăm antrenamentul la semnalizare. Și, în sfârșit, pentru că am plătit bani pentru aceste oglinzi și nu vrem să se toacească în întuneric.

Mulțumit de explicații am mai privit o dată încrucișările fine ale acelor spirituale lasere ale prieteniei și m-am grăbit spre cenușa treburilor mele.

În colțul străzii, lângă stația de autobuz e o tutungerie. Am intrat după otrava cea de toate zilele și, obsedat încă de jocul razelor captive, am cerut un pachet de Snagov și o oglindă. Bătrînul tutungiu a zîmbit larg, scoțînd la iveală un dinte galben și singuratic.

— Nu sîntezi de pe-aici ?

— Nu, da' de unde știți ?

— Păi, dacă-mi cereți oglinzi ! Am terminat de mult rezerva pe doi ani de-acu-ncolo. Au cumpărat fetele. Și băieții, cite două. Am rămas și eu, om bătrîn, fără oglindă. Mă pieptăn în vitrină.

P. OVIDIU

Un eseu posibil

Practic, documentarea pentru un reportaj în căminele studențești din Tg. Mureș am încheiat-o în clipa în care am intrat în primul bloc, al fetelor de la Institutul pedagogic de 3 ani.

Cînd doi oameni se înțeleg perfect, tac !

Cam așa a fost și dialogul meu de 3 zile cu locurile văzute. O tăcere expresivă. O dragoste mută de la prima vedere. O poliță în alb pentru întîlnirea următoare ș.a.m.d.

Intr-o discuție cu comitetele de cămin și alți mai mulți studenți, întîmplați pe aproape, purtată sub semnul aceleiași îndrăznețe tăceri de care aminteam, am pus următoarea întrebare :

— Cum credeți c-ar trebui să se trăiască într-un cămin studențesc ideal ? Să discutăm despre :

O viziune a casei noastre

Ion Zăgrean (III — Fizică-chimie) a avut curiozitatea să treacă prin căminele studenților din Pitești, Cralova, București, Brașov. Crede că numai la Brașov a mai întîlnit o înțelegere pentru casa noastră la fel ca la Tg. Mureș.

Eu, autorul acestui material, am trecut și prin alte locuri — Iași, Galați, Timișoara — și cum tocmai locuiesc la parterul unui bloc în Grozăvești, unde sînt comod găzduite fetele din Institutul pedagogic bucureștean, pot lărgi comparația.

La Tg. Mureș, la cîteva zile de la întoarcerea din vacanță, holurile în cămine au atmosfera clipei în care cineva dorește să sosească. Scările sînt colorate cu flori pe fiecare treaptă. Mobilierul nu mai e ca în prima zi, dar, fiind foarte bine întreținut, nu și-a pierdut proprietatea de a respira omenește. Unul nou venit în cămin îi va fi ușor să se obișnuiască cu locul, fiindcă va simți grija cuiva pentru confort și familiar. Reversul situației ar fi blocul E, în București, Complexul Grozăvești. Coridoarele sînt goale și ostile. Holurile sînt locuri de trecere în atenția nimănui. La Tg. Mureș te simți obligat să te oprești în hol. Simți că-ți este destinat. La București, în blocul E, într-un fel reprezentativ pentru multe altele din Complexul Grozăvești și Regie II, holurile îți sugerează ideea că nu ești deloc binevenit. Deviza lor ar putea fi : „Ieși sau intră repede”. În Tg. Mureș, curățenia e prima lege. O curățenie cum rar am întîlnit, în cămine și în jurul lor.

La București, sub fereastra mea e o mizerie penibilă. Tot ce-i de prisos în cameră, fetele de la etaj aruncă pe geam. În pomii din jur, un Moș Gerilă straniu aduce în fiecare noapte resturi de lenjerie intimă. I-aș plimba într-o dimineață pe sub ferestrele iubitelor pe toți băieții care îngheață seara în așteptarea gingășiei prelucrate cîteva ceasuri în fața oglinzii, cum conchide spiritalul slagăr : „...doar băieții sînt de vină... șapte ceasuri ne gătăm, ca să fim și mai frumoase și moderne noi să fim”.

Cred că așa devenim misogini !

La Tg. Mureș, administrația a adus dulapuri speciale, cochete și bine aerisite pentru alimente. Toate stricăciunile în blocuri aparute în timpul anului se plătesc și se repară pe loc. (La ferestrele căminelor din Grozăvești este expoziție permanentă de sticle, borcane, plase). În majoritatea căminelor din București, administrația strînge „la mica înțelegere” bani pentru tot ce se sparge și se rupe în timpul anului.

Două puncte de vedere foarte diferite despre educație.

Am cercetat intrigat, la Tg. Mureș, cîteva zeci de camere ca să aflu ferestre care nu se închid. Toate funcționează enervant de bine.

Pentru cealaltă față a medaliei propun o vizită în foarte noul bloc N, Regie II — București. Ramele cu defect au fost bătute zdravăn în cuie. La Tg. Mureș, pe toate coridoarele sînt covoare. Nu ești obligat să numeri persoanele care trec prin fața camerei tale. Instalațiile de apă și canal nu „cîntă”. (În numitele blocuri din Grozăvești, covoarele apar și dispar după o logică a cărei subtilitate ne depășește). În altă parte a țării, la Galați, luat din greșală drept inspector social, am avut bucuria să calc pe covoare noi cu eticheta fabricii nedezlipită — decembrie 1968, blocul D.

Și comparația poate continua.

Vedeți, dar, ce treabă grea să scrii despre Tg. Mureș. Binele există, la urma urmei, într-un singur fel. Răul e foarte diferit. Nici măcar n-am satisfacția meschină de a observa cum că la uși n-ar exista o notă cu numele celor din cameră. Notele există. Nici nu pot aduce ideea unor concursuri interne pentru curățenie, liniște. Aceste concursuri au loc. Iar premiile se dau exact la încheierea concursurilor. (A doua zi după apariția chemării la întrecere pe țară pentru cămine și cantine, condițiile întrecerii au fost afișate în mai multe locuri în cămine).

Și dacă un fapt e într-adevăr senzațional, iată-l : în fața căminelor de fete e liniște și seara. Și asta nu pentru că fetele n-ar semăna cu toate celelalte studente din țară, adică suficient de frumoase pentru a provoca ce știm cu toții că provoacă o fată frumoasă. La București trec în fiecare seară printre perechi, nenumărate perechi, pierdute într-o complicitate mai mult sau mai puțin lirică.

Sînt prins pe picior greșit, la Tg. Mureș, de pudoarea și decența frumoaselor Ardelence.

Toate acestea nu prea sînt fapte pentru reportaj. Vreau să spun că nu e suficient un loc liniștit pentru un reportaj de oarecare interes. Va fi fiind pentru alt tip de observator, dar eu,

în prezența ordinii și a cumpătării, nu explodez de emoție. Nu prea sînt obișnuit.

De aceea am încercat un ultim loc al surprizei : Miliția municipală.

★ ★ ★
Majorului Bela Elekes i-s dragi studenții. Pentru că nu-i dau bătaie de cap.

Trebuie să se concentreze bine, să foiască mai multe dosare, ca să-mi spună, oarecum surprins :

— Știi, noi cu studentii nu prea ne întîlnim des. N-avem motive. În ultimii doi ani am fost pe urmele a două cazuri de furt, nu prea dificile. De fapt, am fost surprizați și ajutați efectiv de studenții pentru rezolvarea lor.

— Dar bătaie, beții, scandaluri ?

Majorul Elekes se simte surprins, din nou :

asupra unui fapt echilibrat, puls căminele din Tg. de educație comp.

Conf. Iuliu Gai tori educativi ai, explică și explică

— Cunoaștem denții de la I.M. sează tot ce gîni se trăiește, vrînd să te supui siste în camere le-am cu studenți româ mul, se pare, du Oricum, mai bu văzut mai mult temporar în cîte socoti căminul ca dem că educația la fel de atent ca în Tirgu-Mur ceea ce trebuie să

Aceste afirmații de „proprietarii”

INTRE ȘI IN

— Simultan cu mîi

— Cum să vă spun, n-avem. Is oameni deștepti. Nu se poate altfel.

Am apreciat gustul ocazional pentru maxime al maiorului.

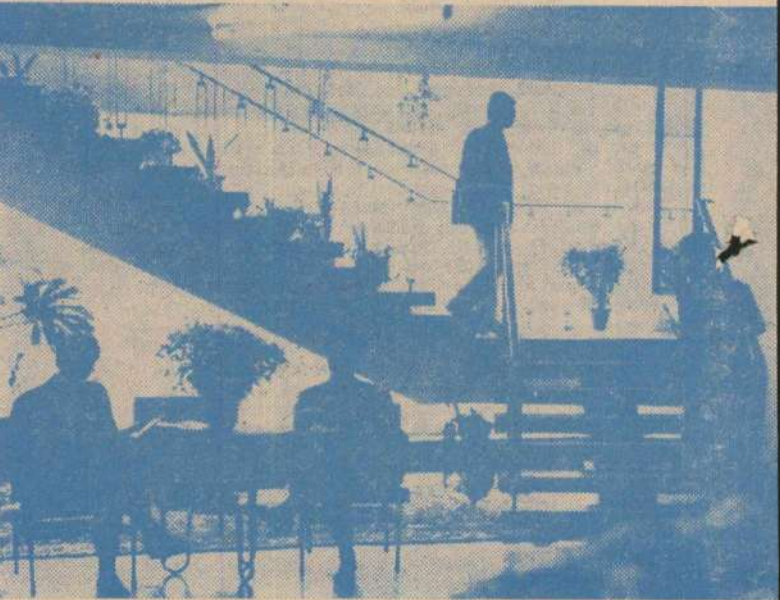
În oipa aceea memoria mea se străduia să treacă munții, către Iași.

Toate drumurile duc la Roma...

Celebra expresie trimite la surpriză. Am așezat-o în capul acestui paragraf numai pentru a atrage atenția. E un truc, recunosc. Aș fi pus fără jenă oricare alt titlu ca să atrag atenția

Suciu — III, Med II, Muzică, Cor generală, Vasile T

Este prima oară de căutător de țară cînd, aflîndu țească”, sînt opril trația unor cămir nala cantină stud (Ce dimensiuni ar prilejul unui raid

La Tg. Mureș se simte peste tot grija cuiva pentru co

Aceasta e dilema administrației în Complexul Grozăvești : mai multe camere nu pot fi locuite. Totodată, este împedat cel mai bun loc pentru gunoaie rămîne tot cel de sub ferestre

tant fapt: viața
ti studentești în
tul unui sistem

ia Gołna, direc-
ției și fete, se

al pe toți stu-
pine. Ne intere-
speră. În cămin
ceilalți. Trebuie
uți. Repartițiile
erinte, după firii,
a un loc. Siste-
te cel mai bun.
nui sistem. Am
țară, am locuit
jenit felul de a
o cameră. Cre-
ie să fie făcută
Avem credința
studentești sînt

rmate, aprobate
cămîne: Viorica

PARADIS ERN

șine studentești -

Elena Ciocoiu -
IV, Medicină
ă-chimie.

venturilor mele
studentești din
„Viața studen-
ădată adminis-
ntine. Excepția
a Tîrgu-Mureș!
vom dovedi cu
rind.)

OCTAVIAN

noaielor,
mea că

UN CĂMIN PE... 5 CONTINENTE

Noapte. Mă întorc pe la ora 22 acasă. Viscol, zăpadă, apă — vreme clinească. În stînga, zidurile reci ale Căminului studentesc nr. 3 din Drumul Taberei-București. Pe zid, aburcîndu-se din greu, trei umbre cu pantaloni, care vor să treacă din stradă în curte. E ora cînd locuitorii căminului pot intra și pe poartă, fără a mai fi trecuți în „cartea de aur” a întîrziatilor. Iar poarta se află doar la 8—10 metri de locul escaladării. Deci, cu semnul de întrebare asupra mea, intru, a doua zi, la căminul cu pricina.

— Aș dori să știu: metalul porții e racordat la înalta tensiune? zice eu portarului, după „bună ziua”.

— Știu la ce vă referiți, ghicește el. Nu de asta ocolesc unii băieți poarta. Obicejul e pricina. Coboară din 37, 84 ori 93 și gata, hop pe gard,

duce la difuzorul fetelor. Așa, ca să doarmă liniștite. În acest timp, sus, la camera 15, „flăcăii” au reușit să perforeze lemnul ușii, sistem „vi-zor”.

Cum era să moară D. M.

Unii spun că Dinu Marian, din anul VI Medicină generală, le făcuse observație unor I.E.F.S.-iști care, în clubul medicinistilor, unde era program de televizor, făceau spirite cu voce prea tare. Alții, că D.M. le făcuse observație principială pentru lipsa de politețe în discuțiile din club cu o elevă de la Steno. Urmarea: patru vlăjgani, viitori profesori de sport, l-au așteptat pe D.M. în holul propriului său cămin și, nici una, nici două, l-au aplicat cîtiva pumni la maxilar. Căzînd pe spate, D.M. s-a lovit puternic cu ceafa de ciment, pierzîndu-și cunoștința. Mașina „Salvării” l-a transportat de urgență la clinica de neurochirurgie a Spitalului central, unde, trei zile, D.M. s-a aflat în precomă. I s-a extras lichid cefalorahidian hemoragic, ceea ce e foarte grav. La ora cînd scriu, spitalizarea lui D.M. a depășit 10 zile, fapt care îi face pasibili pe făptașii de la I.E.F.S., deocamdată necunoscuți, de pedepse penale pe termene de neînviat. Se așteaptă sosirea lor din vacanță, pentru ca portarul să-l recunoască pe unul dintre ei. (N. B.: înainte de a dispărea, grupul bătașilor a mărturisit că pe lista celor ce urmează să fie molestați — de ce? — președintele comitetului de cămin, Alexandru Soare, poartă nr. 2).

Organele administrative și educative de la I.M.F. s-au sesizat imediat. Au fost anunțate și organele similare de la I.E.F.S., însă nimeni, absolut nimeni nu s-a ostenit să se intereseze măcar de soarta lui D.M., molestată cu sălbăticie pentru pledoaria sa omenească în favoarea unei etici universitare corespunzătoare. Speranțele stau în măsurile organelor justițiere... Oare numai în ele?

Coșmarul unui director educativ

„Pur și simplu, nu știu ce să mai fac — mi se plînge asist. univ. Gheorghița Nuță, directorul educativ al Căminului studentesc nr. 3. Avem unele realizări, dar sînt informat că, să zicem azi, băieții au rupt suporturile de la oglinzile din spălătoare, ieri au spart nu știu cîte scaune, a-laltăieri au deteriorat difuzoarele... Noi, I.M.F.-ul, patronăm administrativ pavilionul D, al I.E.F.S.-iștilor și al celor de la Conservator și Steno, dar eu, ca director educativ al medicinistilor, n-am suficiente mijloace să mă ocup și de educația celor din D... Nu de mult, un I.E.F.S.-ist m-a invitat direct să ies afară din camera lui...”

Din numeroase discuții cu studenții, din constatările personale am remarcat că asist. univ. Nuță se află aproape în fiecare zi printre căministii săi. Dar, de asemenea, am constatat că nici o dirigintă de la Școala tehnică de stenodactilografie n-a luat legătura cu el și, ce e mai grav, doar de două ori, la invitația repetată a tov. Nuță, s-a deplasat de la I.E.F.S. în Drumul Taberei asist. univ. Bîrlida. Atît. Greutăți sînt și în cooperarea cu „universitarii” din pavilionul C, care sînt, zice-se, „autonomi”. Cel puțin acesta-î punctul de vedere al medicinistilor — care, se înțelege, poartă răspunderea celor ce ne-au declarat.

Este bine cunoscut și faptul că fiecare cadru didactic universitar, indiferent de grad, este obligat să desfășoare un număr de ore de activitate obștească cultural-educativă cu studenții. De asemenea, în luna noiembrie a anului 1968, Ministerul Învățămîntului a trimis o circulară tuturor rectoratelor din țară, conform căreia fiecare cadru didactic trebuie să-și aleagă o grupă mică de studenți, de comportarea căreia să răspundă. Așa cum afirmă directorul educativ al Căminului studentesc nr. 3, aici, în Drumul Taberei nr. 11, cadrele didactice n-au efectuat nici o secundă de activitate obștească (în afară de cele cu sarcini precise în acest sens — din decanate, rectorate etc.), deși în planul de activitate al fiecăruia, la rubrica respectivă, sînt trecute ore întregi — executate! Nu ne mirăm prea mult, deci, de ce la Căminul nr. 3 lucrurile merg așa cum merg, cu toate că atît comitetul de cămin cît și directorul educativ se străduiesc să facă față situației. Așa cum se prezintă problema, factorii educativi ai locatarilor cu cele 5 proveniențe (I.M.F., I.E.F.S., Conservator, Universitate și Școala tehnică de stenodactilografie) par atît de depărtați unul de altul, încît îi putem considera ca domiciliînd fiecare în cîte unul din cele cinci continente.

Nu ne rămîne decît să așteptăm măsuri eficiente, anunțînd, pe această cale, că Bd. Drumul Taberei nu e, totuși, prea departe. Nici măcar în afara Bucureștiului.

Dragomir HOROMNEA

MELOMANI ȘI HULIGANI

Urmărind o gală de box cînd adversarii își încrucișează mînușile cu upercut și knockout iar spectatorii se manifestă zgomotos și delirant probabil ca altădată în „colosseum” în timpul luptelor de gladiatori; urmărind lupta dramatică dintre un taur bine hrănit și un toreador suplu, iar spectatorii tresar într-un entuziasm viril cînd splendidul bărbat în ținută imperială înfige spada în animalul hăituit și însingerat; urmărind traiectoria balistică a unei mingi de fotbal inscrite exact la vinclu de piciorul dement al unei vedete adulate, iar spectatorii explodează într-un suprem omagiu gutural — pleci de la spectacolul sportiv uneori plăcut epuizat, euforic, împăcat cu tine însuși și colectivitatea zgomotoasă din preajmă care și-a trădat cîteva ore temperamentul și apartenența la regn.

Dar cînd într-o sală de concert, în care au răsunat acorduri din Bach, din Beethoven, din Stravinski, Bartok sau Enescu, unde s-a vorbit despre muzică întotdeauna cu un respect academic, ascultînd o orchestră „beat” cu difuzoarele suprasolicitate, cu soliști răgușiți și epuizați urlînd animalic în vacarmul asistenței cuprinse de beția ritmului și onomatopeelor, de dezlănțuirii dionisiace și uneori paranoice, te întrebi, pe bună dreptate, dacă nu cumva trăiești un coșmar. Cîțiva chitariști în reflectoare purpurii gîditînd mecanic instrumentele strălucitoare cuplate la 220 de volți, un pian virînd ca o limuzină scumpă din zid în zid, o baterie smulgînd din incheieturile ușilor și periferiilor ultimele cuie întregi, o trompetă în pilnia căreia se pot coace ouă formează constelația oricărei orchestre de muzică ușoară și a melomanilor furibunzi.

Dar spectacolul oniric, cu adevărat halucinant, îl desfășoară nu cei cîțiva băieți picromi care se frîng lubric pe scenă în ritmurii cabalistice, ci spectatorii, care țin neapărat să contribuie la cavalcada de sunete și zgomote, bătînd din picioare, urlînd și fluierînd pe întreaga claviatură a huliganismului. Pentru fiecare din noi e cunoscut faptul că muzica creează indeobște un spațiu și un timp de reverie, de deplină armonie interioară și nicidecum o atmosferă de incest spiritual și de zgomote concrete care amintesc menajeria dinaintea marilor reprezentații de circ.

Ce se întîmplă atunci? De ce miercuri, 26 februarie, la concertul orchestrei „Mondial”, care a avut loc în sala Casei de cultură a studenților, în semiobscuritatea de cafeenea și în transpirația și vînzoleala de sală de așteptare, acești ciudași „melomani” au ținut, din nou, cu încăpăținare, să comită un act de huliganism dintr-un spectacol de elevație spirituală?

Unii dintre spectatorii de bun simț au intrat și au părăsit sala alarmați, disperăți, uimiți de nivelul ornitologic al manifestărilor de extaz colectiv, alții au suportat cu stoicism trivialitatea apostrofărilor și violența loviturilor în paliere, în fotolii și în podea, în speranța că se va găsi cineva să repună în drepturi ordinea și buna-cuvîntă a audienței! Dar nu s-a găsit nimeni să intervină lucid, n-a scos nimeni din priză orchestra ca să constate cu tristețe că de fapt nimeni nu asculta muzica, ci se manifesta cît mai violent și mai obscen, convins că nu va fi recunoscut în lumina confuză din sală. Dar bine, domnilor, pentru astfel de apucături sălbătice, pe care simțiți nevoia să le exteriorizați săplăminal, pentru cantitatea de energie acumulată de-a lungul a 7 zile și pe care nu găsiți că trebuie să o consumați mai rațional, pentru nervii voștri cu siguranțele arse, va trebui inventat un cîmp undeva, în afara orașului, o pădure cu ecouri și reverberații de coșmar, sau un subsol etanș unde să vă închideți în fiecare miercuri seara și să vă dați cu capul de pereți!

Și dacă nici această soluție — evident, imposibilă, imaginară, pentru că sînteți foarte comози — nu se va dovedi terapeutică, vă vom propune angajamente speciale pentru grădina zoologică! Ce tristă epocă pentru Orfeu! Odinioară, cu harfa îmbîlînzea animalele, acum...

Nu priviți, tovarăși, cu pasivitate și amuzament dezlănțuirea antropoidă a vecinului de scaun! Luați-l de guler și dați-l afară din sală dacă n-a învățat să asculte muzică demn și civilizată.

la timpul viitor

Sau misterul numerelor 2, 8, 20, 28, 50, 82, 126...

Visul secret al oricărui amator de farfurii zburătoare este găsirea unei piese făcute din alt metal decât cele existente pe Terra. Cîțiva martori ai misterioaselor zboruri efectuate de O.Z.N.-uri pretind să aibă această probă o bucată de metal care nu este nici fier, nici cupru, nici aluminiu, nici tantal sau iridiu și care rezistă la toate procedeele de analiză cristalografică. Surprinzător este faptul că acest eșantion în general dispare din câmpul de cercetare al savanților.

Faptul este oare posibil? Pot exista alte metale, alte elemente decât cele catalogate de aproape un secol de Mendeleev și care au fost descoperite sau fabricate pe Pământ? Mult timp cercetătorii au răspuns categoric: nu. Astăzi răspunsul este supus reconsiderărilor, fiindcă existența acestor metale a devenit o certitudine. S-au descoperit în razele cosmice particule ce nu reprezintă altceva decât atomii acestor metale. În orice caz, este sigur că ele vin din uriașe depărtări, de la hotarele galaxiei noastre. A găsi un metal nou poate apărea ca un fapt banal azi, fiind se vorbește în mod curent fie de noi materiale metalice pentru turboreactoare, fie de noi mase plastice pentru ciorapi. Dar trebuie să distingem elementul de aliaj: nici oțelul, nici bronzul nu sînt metale, ci aliaje. Un obiect confecționat din metal pur este rar în întrebările curente. Din punct de vedere chimic și fizic, fiecare metal este unic și indivizibil. Toată industria contemporană se bazează pe un mic număr de elemente metalice: fier, cupru, zinc, aluminiu, la care se adaugă cîteva elemente mai rare: cobalt sau ridiu. Din vremuri străvechi s-a pus întrebarea dacă aceste elemente sînt unice și dacă nu este posibil să se treacă de la un element la altul printr-un mijloc oarecare; de exemplu, de la fier la cupru și, mai ales, de la plumb la aur (vechiul vis al alchimistilor aflați în căutarea pietrei filozofale). La prima întrebare, fizica atomică a răspuns și da, și nu: la cea de-a doua: da (fiindcă azi este posibilă transmutarea plumbului sau a mercurului în aur).

Toate elementele sînt constituite dintr-un asamblaj regulat de 3 particule elementare: protoni, neutroni, electroni. Protonii și neutronii formează nucleul în jurul căruia gravitează electronii. Cel mai simplu atom este hidrogenul: un electron gravitează în jurul unui proton; apoi heliul cu doi electroni și un nucleu format din doi protoni și doi neutroni; apoi litul cu 3 electroni, 3 protoni și 4 neutroni, și așa mai departe, ținînd seama că numărul electronilor este mereu egal cu numărul protonilor. Fiecare element rimește un număr, care reprezintă numărul protonilor în

atomul respectiv. Ceea ce atestă diferența dintre crom și titan, de exemplu, este numărul de protoni din fiecare nucleu: 24 pentru crom, 22 pentru titan. Pentru alchimisti, un caz și mai interesant: aurul cu 79 de protoni și mercurul cu 80. Este suficient a lua un proton și un electron corespunzînd atomului de mercur, pentru a obține un atom de aur. Modificînd, însă, doar numărul de neutroni prezenți în nucleu, nu se poate trece decît de la o varietate a unui element la alta; mai precis, de la un izotop la altul. Metalele al căror număr de neutroni din nucleu nu variază sînt rare (aur, aluminiu). Fierul are 4 izotopi, și cossitorul, mult mai banal, vreo zece.

Astfel, pentru a obține un nou element este suficient să adăugăm cel puțin un proton ultimului element cunoscut. Mult timp fizicienii n-au putut depăși numărul 92 — uraniul. Și cum de la numărul 1 (hidrogenul) la numărul 92, toate elementele sînt cunoscute, nu era nevoie de imense resurse de răbdare și ingeniozitate pentru a adăuga, de exemplu, un proton numărului 29 (cupru) pentru a obține numărul 30 — zincul. Toate eforturile s-au concentrat, deci, pentru adăugarea de protoni uraniului, de altfel ultimul element găsit în stare naturală pe Pământ.

Fizicienii au reușit prin bombardarea cu protoni sau neutroni să urce numărul elementelor de la 92 la 104. Însă aceste elemente nou create nu sînt susceptibile întrebărilor curente. Alt inconvenient major este radioactivitatea elementelor grele. Nucleul lor se descompune cu o puternică emisie de raze penetrante, foarte periculoase pentru om. Al treilea inconvenient este durata extrem de scurtă a existenței acestor elemente. Ultimul descoperit, numărul 104, se dezintegrează după 0,3 secunde. Acum fizicienii afirmă că mai este doar un scurt drum înainte de a se ajunge pe scara elementelor la o zonă de stabilitate. Aceasta va începe în jurul elementului 110 și va cuprinde elemente foarte puțin radioactive și cu o perioadă de stabilitate de domeniul milioane de ani. Această ipoteză a zonei de stabilitate se sprijină pe o scară numerică. De mult timp fizicienii au aflat că soliditatea nucleului atomic este în relație cu numărul de protoni și neutroni constituienți. Dacă acest număr este în raport cu o scară numerică cunoscută, nucleul are o stabilitate remarcabilă și rezistă tuturor metodelor de dezintegrare.

Puțin atrași de alchimie, cercetătorii au propus mai multe explicații, dintre care cea mai satisfăcătoare este următoarea: particulele fiecărui nucleu atomic vor fi aranjate urmărind straturile cantitative după care sînt așezați

electronii în jurul aceluiași nucleu.

Și după cum atomii, ale căror niveluri electronice sînt complete, aparțin gazelor inerte sau metalelor inalterabile, nucleii aranjați în straturi saturate vor corespunde elementelor cu mare stabilitate fizică și inerte pentru interacțiuni nucleare.

Scara magică este următoarea: 2, 8, 20, 28, 50, 82 și 126.

Nucleii ce închid un număr magic de protoni sau neutroni sînt foarte stabili și solizi. Nu este totuși ușor să legi aceste numere de structurile nucleare și va trebui găsită o nouă schemă a atomului în care spinul fiecărui nucleon se va găsi cuplat pe orbita sa de interiorul nucleului.

Nu e prea simplu. Și totuși scara magică constituie cel mai bun mijloc de a cunoaște comportarea noilor elemente create. Am arătat că nucleii care au un număr de protoni sau neutroni în acord cu cifrele de mai sus sînt foarte stabili. Apogeul este atins de acei nucleii care posedă ambele numere și de protoni, și de neutroni, corespunzătoare cu scara. Astfel, nichelul, element stabil, are 28 protoni, însă cei 30, 32, 33, 34 sau 36 de neutroni nu se încadrează în cifrele magice. Din contră, o variantă a plumbului — Pb 208 — cu 82 protoni și 126 neutroni constituie elementul cel mai stabil pentru reacții nucleare: se știe, de altfel, că plumbul este unul dintre cei mai buni izolatori ai radioactivității.

În aceeași grupă cu plumbul, în tabloul lui Mendeleev se găsește elementul 114, al cărui izotop, conform numerelor magice, ar trebui să fie foarte stabil. S-a încercat fabricarea acestui element, însă fără rezultate satisfăcătoare. Calcule întreprinse recent au arătat că deși 114 este stabil pentru fisiuni, el este totuși mai radioactiv decît vecinii săi. Elementul căutat acum este 110. În sprijinul acestei ipoteze vin urmele găsite pe emulsiile foto lansate la 40 kilometri altitudine cu un balon. Aceste urme sînt efectul razelor cosmice, constituite din nucleii atomici lanșați cu viteze foarte mari. Analiza acestor urme permite cunoașterea asamblajului de nucleoni care le-a produs. S-a descoperit că multe urme sînt datorate trecerii nucleului atomic al elementului 110. Și cum aceste raze s-au plimbat în spațiu milioane de ani, singurele urme care ne parvin sînt cele provenite de la elementele stabile. Astfel avem o probă suplimentară în sprijinul existenței elementelor aproape inerte în jurul numărului 110. Nucleul cel mai căutat azi, 110 protoni și 184 neutroni, are o perioadă de 100 milioane de ani. Metalul ar avea proprietăți asemănătoare platinei, fapt care a impulsionat cercetarea zăcămintelor platinifere din Africa de Sud, vechi de 2 miliarde de ani. Însă cercetările au eșuat, contrar speranțelor acestora ce susțineau generozitatea naturii față de teoreticieni. Problema actuală este de a găsi un accelerator de particule destul de puternic pentru a se crea elementul 110.

Cercetarea este cu atât mai pasionantă cu cît se știe că acest element greu există în realitate, cel puțin printre stele. Și, poate, și în „farfurii zburătoare”... dacă ele vor ateriza!

(După „Science et Vie”, nr. 617, februarie 1969)

solul rece al Antareticii

În condiții extrem de grele, cu vinturi foarte puternice și lipsă completă de apă dulce, pe continentul austral s-au instalat totuși multe baze de cercetare temporare sau permanente. Aceste regiuni polare constituie cele mai interesante zone pentru studierea activității solare și a repercusiunilor ei asupra Pămîntului. Se știe că Pămîntul este un magnet cu doi poli, dar de fapt fiecare pol magnetic — care diferă, de altfel, de cel geografic — este format din:

● **POLUL DE INCLINAȚIE**, numit și polul de suprafață sau magnetic. În acest loc, liniile cîmpului magnetic sînt aproape verticale, acesta fiind polul către care se îndreaptă acul busolei. El nu este însă absolut fix și specialiștii spun că în ultimii 50 de ani s-ar fi deplasat cu 800 km. Motivele acestei deplasări nu sînt încă cunoscute, cum de altfel nu este încă perfect cunoscută originea cîmpului magnetic terestru — cu toate că se crede că este datorat constituției interne.

● **POLUL GEOMAGNETIC** — invariant, care este teoretic și a fost calculat după cîmpul magnetic cunoscut. În jurul acestui punct, liniile magnetice desenează arcuri din ce în ce mai lungi, după cum punctul la care ajung este la o latitudine magnetică mai mare. Aici toate fenomenele de radiație și de precipitații de particule din cauza impactului solar asupra magnetosferei sînt canalizate pînă în apropierea Pămîntului.

Cele 12 țări care, într-un moment sau altul, au participat la cercetări științifice în Antarctica au instalat diverse baze și întreaga regiune aflată la sud de paralela 60° aparține în exclusivitate științei.

Baza franceză Dumont-d'Urville este instalată într-o lume minerală formată din gheață, apă și puțină piatră. În acest peisaj de sfîrșit de lume trăiesc 27 de locuitori, în fiecare an alții. Un vapor, plecat din Australia vine în fiecare vară cu aprovizionările necesare pentru un an și cu schimbul de oameni. Vasele care fac aceste călătorii sînt special amenajate, putînd rezista prestunilor gheturilor și avînd provizii și combustibil pentru un an, căci în cazul cînd sînt prinse de gheturi singura scăpare este așteptarea în cît mai bune condiții a verii ulterioare.

La Dumont-d'Urville numat păsările — acel soi specific al regiunii care seamănă cu pinguinii Nordului — dau impresia de viață. Ele trăiesc în colonii, se ceartă tot timpul, au

o curiozitate exagerată care le face să se apropie de oameni pentru a vedea ce se întîmplă și sînt o sursă de cercetări interesante pentru biologi.

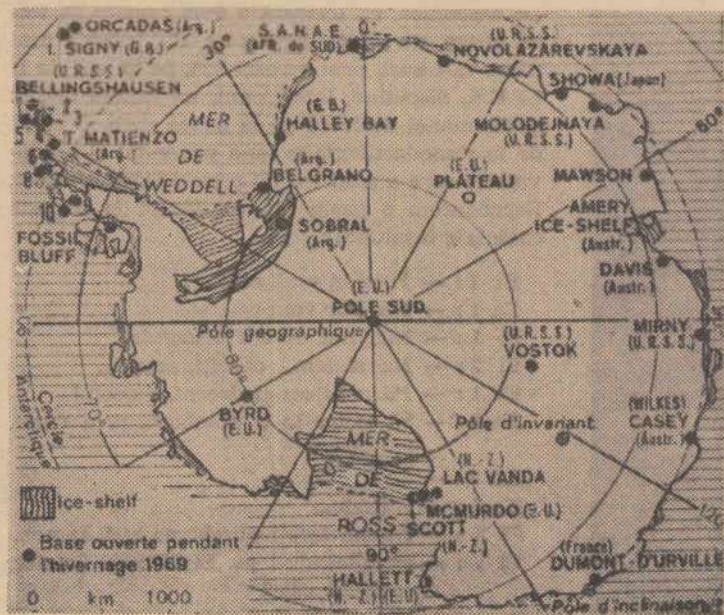
Bineînțeles că aici există laboratoare de seismologie, meteorologie, biologie și — vara — de glaciologie.

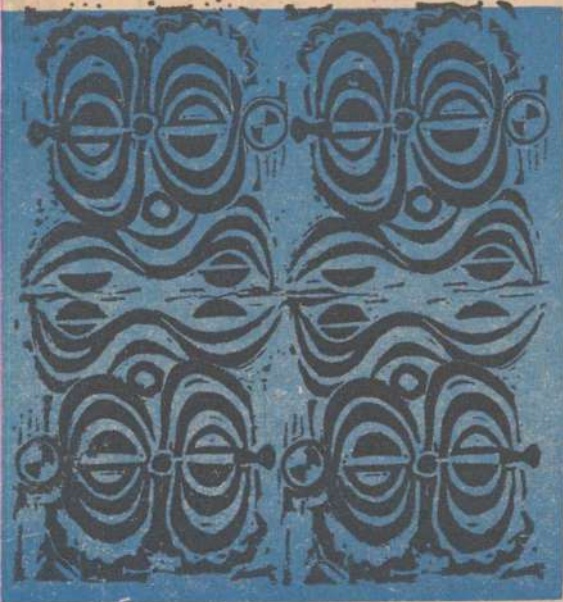
Regiunile antărtice fiind îndepărtate de zonele industriale, se pot recolta prafurile cosmice care cad pe întreaga suprafață a Pămîntului, dar care de obicei pot fi confundate cu diversele prafuri terestre (nisip, fum etc.). Explozițiile nucleare au încărcat atmosfera cu diverse produse care pot fi identificate și ale căror analize, combinate cu analizele produselor naturale, au dat indicații foarte importante asupra circulației atmosferice, atît pe verticală cît și pe orizontală. Culegerea acestor probe se face la sol sau la altitudine grație heli-copterele.

Din punct de vedere seismologic, poziția insulară, influența valurilor și a căderii icebergurilor pot falsifica unele date, dar înghețul din timpul iernii înlătură aceste neajunsuri și în ansamblul rețelei seismologice mondiale laboratoarele din Antarctica au mare importanță. În afară de releveele clasice de temperatură, presiune, umiditate, viteza vîntului la sol, stațiunea meteorologică studiază și viteza vîntului la altitudine prin lansarea zilnică a unui sau mai multor baloane.

Glaciologii studiază în timpul verii la capul Prudhomme (fostul Cap Geologic, care a fost botezat Prudhomme în amintirea meteorologului francez dispărut la 7 ianuarie 1959), diverse mostre de gheață, căutînd să determine conținutul ei în deuterium și în oxigen 18, în carbon 14 și silicium 32. În urma acestor cercetări ei speră să poată determina vîrsta gheturilor, epoca și locul formării lor și, poate, informații asupra cliimei timpurilor trecute.

Franța nu este singura țară care întrefine o bază permanentă în Antarctica, încă țări au laboratoare de cercetări științifice în această regiune. În total, în iarna 1969 acest continent de 13 500 000 km² va avea o populație de 830 de oameni — în exclusivitate bărbați; vara, populația crește simțitor din cauza echipelor care nu vin decît în acest anotimp. U.R.S.S. și Statele Unite au chiar baze permanente situate în interiorul continentului. Înființarea și întreținerea acestor instalații construite pe platouri glaciare, care ating uneori altitudini de 3 700 m (baza sovietică Vostok, care este la 1 400 km de coastă) reprezintă eforturi foarte mari.

PARADOXUL NONCONFORMISMULUI

Numeroșii autori, care s-au ocupat în ultimii ani cu probleme de sociologia tineretului, semnaleză un fenomen oarecum neașteptat: conformismul invizibil al „tinerilor furioși”, al „protestatarilor” prin definiție, al „revoltaților declarați”, despre care se vorbește atât de mult în presa occidentală. Nu e vorba de situația unor exemplare izolate, gen Coriolan Drăgănescu al lui Caragiale, ci de grupuri relativ impunătoare în unele țări.

Edificatoare în acest sens mi se par câteva cărți pe care aș vrea să le prezint cititorilor.

Prima dintre ele este semnată de către un autor american — David Riesman — și se intitulează, în traducerea italiană, **Mulțimea solitară**. Riesman pornește de la premisa că realitățile sociale contemporane din Statele Unite impun luarea în discuție a unui tip de personaj specific. Omul „societății industriale avansate” nu mai seamănă cu omul de acum cincizeci de ani. Și cu atât mai mult el nu mai seamănă cu omul secolelor sau al mileniilor anterioare. E o realitate, de care, dacă nu țin seama, științele umanistice contemporane pot ajunge la concluzii cu totul eronate în cercetările pe care le întreprind. Cultura greacă, Renașterea, Iluminismul, „idealizau” tipul uman puternic, „idealizau” marile personalități capabile să transforme lumea, capabile să găsească în ele criteriile propriului lor mod de comportare și acțiune. Lumea burgheză inițială posedă, de asemenea, cultul personalității, cultul omului navalor, al insului încrezător în propriile sale forțe, al insului „autodirect”.

Omul societății burgheze de astăzi e, însă, „eterodirect”, el se definește drept produs, realizat în serie, al unui context birocratic în care tehnica și spiritul raționalizant au invadat totul. El nu mai aspiră spre acel echilibru „solitar” de altădată, el nu mai dorește să se diferențieze de ceilalți, să se ridice deasupra grupului social din care face parte. Efortul său se rezumă la a-și corecta mereu poziția socială în funcție de situația în care se află „alții”, pentru a fi sigur de viitoarele sale reușite. Individul se modelează, astfel, în funcție de exigențele grupului social din care face parte, fără nici un fel de dramă, fără nici un fel de „suferințe”. Câtă deosebire între el și eroul romantic de altădată, care-și „striga” lumii că „soarta” este, prin porii căruia respira „individualitatea”. Riesman își bazează concluziile cărții sale pe o seamă de cercetări inițiate în diverse centre industriale americane. El susține că pretutindeni — nu numai în America — astăzi, tehnica și industria au devenit fenomene valabile, au devenit realități de care trebuie să ținem seamă, de care vrînd-nevrînd omul se izbeste. Datorită lor, lumea de astăzi tinde să devină tot mai uniformă și în același timp mai unitară. Datorită lor, politica statelor a început, et însuși, să se uniformizeze, atât în ce privește cultura, cât și în ce privește viața economică. Criza omului „autodirect” e destinată, după opinia lui Riesman, a se aprofunda și a-și asuma forme tot mai ciudate. Se naște întrebarea, de aceea, dacă nu cumva **conceptul de persoană** e prea învechit pentru a ne mai putea permite să operăm cu ajutorul lui în domeniul științelor umanistice. În timpurile noastre, de profunde schimbări și spectaculoase metamorfoze, „**persoana**” apare drept o relicvă arhaică, refractară structurilor anonime și nivelatorii „ale societății de masă”.

Agonia „persoanei” în societatea burgheză modernă oferă, într-adevăr, un spectacol patetic pe care literatura și arta contemporană s-au grăbit să-l semnaleze și să-l rețină sub aspecte dintre cele mai diferite. Unele situații specifice literaturii contemporane, cum ar fi dispariția personajului, dispariția conflictului, dispariția structurilor estetice omogene nu sînt, desigur, străine de această „stare de lucruri” existentă în mod obiectiv „la nivelul” societății capitaliste. Să ne amintim că încă din 1929, Ortega Y Gasset, semnala prin **Revolta maselor** apariția omului-masă, omul-element al unei mulțimi date — care nu interesează decât într-o asemenea calitate, și care nu prezintă sens istoric decât într-o asemenea ipostază. O dilemă tragică ar însoți, după filozoful spaniol, tendințele pozitive de democratizare a vieții publice moderne. Omul tipic pentru societatea zilelor noastre ar fi „**DOMNUL TOATĂ LUMEA**” (*Monsieur, Toute le Monde*), trăind o viață gregară, la adăpost de orice problemă care ar putea să-i conturbe liniștea.

Pradă a unei curiozități superficiale, omul-masă

pare a nu posedea o față recognoscibilă. Inspirat de ideile lui Ortega Y Gasset, cunoscutul scriitor Graham Greene, avea să scrie mai târziu un roman devenit celebru — **Americanul liniștit**. Procesul împotriva acestui personaj anonim și conformist, compus din „intervenții” puerile și locuri comune, din reacții standard și înclinat tot timpul spre vulgaritate, va fi reluat, apoi, de către o seamă de scriitori, atât în dramaturgie, cât și în nuvelistică sau în roman.

Consumator de hîrtie tipărită, de spectacole de cinematograf și televiziune, „omul eterodirect” s-a insinuat, după opiniile lui Riesman, la dimensiunile întregii vieți sociale contemporane. Fiecare dintre noi ar avea ceva din el. Nu există astăzi viață morală în afara marilor colectivități. Frenesia modei, caracteristică celor mai diverse grupuri sociale și „instituiții” contemporane, nu se poate explica altminteri decât ca expresie a tendințelor nivelatorii despre care vorbeam. Apare însă un fenomen nou, de care, iarăși, trebuie ținut seama. Normele și modelele culturale oferite de societate, stilurile efemere pe care le impune moda asigură un plus de monotonie ce se extinde cu o viteză extrem de mare la nivelul întregii societăți. De aici necesitatea schimbărilor. De aici necesitatea înlocuirii lor într-un ritm tot mai rapid. Exemplarul uman nu mai reprezintă o „entitate independentă”, ci devine susținut și condiționat de colectivitatea din care face parte.

dialectica ideilor

„Societatea de masă” se definește, prin perspectiva unor sociologi occidentali de astăzi, drept o astfel de societate, care acționează pe toate planurile și la toate nivelurile ca **totalitate**, subsumind interesele sale orice aspirație individuală, orice tentativă singulară. Fenomenele de individualism și personalitate apar, acum, mai degrabă, ca anomalii. Personajul societății de masă — fiind „compus” exclusiv din clișee — nu se poate sustrage tendințelor pe care le manifestă societatea. Fără voia lui, el practică, prin excelență, un „conformism invizibil”. Conflictul care stăruie în subteran privește raportul dintre această **tendință interogatorie și impulsurile de personalitate**.

O altă autoare, tot americană, Hannah Arendt, într-o carte devenită faimoasă, **Condiția umană**, tradusă în italiană sub titlul **Vita activa**, luînd în discuție manifestările specifice societății industriale americane, vorbește despre situația timpului liber la „omul eterodirect”. Timpul liber a devenit astăzi după H. Arendt, o activitate prin excelență „de consum”. „Consumăm” nu numai produsele necesare menținerii noastre ca ființe vii, dar consumăm de asemenea clișee estetice, morale, politice, publicitare — „consumăm” cărți, piese de teatru, filme, emisiuni de radio și televiziune, „consumăm” meciuri de fotbal și „accidente de circulație”. Plasat într-un atare context social, omul contemporan manifestă o insușiabilă sete de noutate. Nevoia de noutate generează continuu neliniștea. Necesitatea de a fi tot timpul în posesia celor mai noi clișee, a celor mai noi „standarduri” presupune, întotdeauna, o situație în care spiritul inventiv și versatil e subordonat obligației de adaptare la situațiile ce se creează.

Un uriaș consum de energie mentală are loc în cadrul „societății industriale”. Dacă traducem acest consum în „tensiune psihică”, vom vedea că nu numai viața materială, dar și viața psihică a „societății industriale” obligă la integrare, obligă la adaptare. Cine nu se adaptează e dat la o parte, fiind socotit un „nevropat”, un ins ce sfidează regulile jocului. Putem vorbi, astfel, despre „existența neautentică” pe care omul contemporan e obligat s-o ducă. Schimbările ce se măsoară, în momentul de față, atât la nivelul conștiinței fiecăruia dintre noi, cât și la nivelul întregii societăți, în ritmul orelor, altădată, în lumea preistorică, se măsurau în ritm de milenii. Omul actual reprezintă, după expresia lui H. Arendt, un acumulator de experiențe neasimilate, un deținător de enorme și dezordonate experiențe afective. Din perspectiva acestor experiențe sintem datori să urmărim colocul dintre diversele generații, colocul dintre fiecare element al „mulțimii” și „mulțimea” ca atare,

colocul dintre „partea publică” și „partea privată” din conștiința individuală. Peste tot vom întâlni aceeași lipsă de solidaritate și înțelegere. Trăim cu toții „durerea mută” de a acționa sub același „semn”, după aceleași reguli și în cadrul aceleiași „mulțimi”, fără a ne putea, totuși, integra unul altuia. Aceasta explică anticonformismul de masă propriu „societății industriale avansate”. Toți ne revoltăm împotriva nedreptăților, împotriva statu-quo-ului, dar ne revoltăm după aceleași clișee, după aceleași standarduri.

Anticonformismul la proporții de masă nu mai este, însă, anticonformism. El se dizolvă el devine un conformism de alt tip decât cel tradițional, dar totuși conformism. Unii autori sînt de părere că ne aflăm în fața unui fenomen manieristic cit se poate de evident. Manierismul presupune, după cum se știe, efortul de a fi original, prin folosirea „nobilă” a procedeelelor, a schemelor, a clișeelelor la modă la un moment dat.

Erich Fromm, un filozof, trăind actualmente tot în America, se ocupă și el de problemele la care ne-am referit pînă acum. Pentru Fromm, specific „condiției umane” în epoca noastră este faptul că toți ne conformăm la o autoritate impersonală, dar nu mai puțin despotică și omniprezentă. Ne conformăm necesităților economice și fiecare trebuie să facă ceea ce fac și ceilalți. Puțin importă dacă ai sau nu ai dreptate. Esențial este să obții aprobarea grupului din care faci parte și să acționezi în sensul regulilor după care el se conduce. Timorat de riscurile și răspunderea pe care le implică libertatea, omul de astăzi, notează Fromm, se găsește în situația paradoxală de a „fuga de libertate”. După ce secole de-a rîndul a acționat cu prudență și tenacitate pentru a-și cuceri libertatea de manifestare atât de mult visată, a ajuns astăzi în situația de a se convinge că, practic, aceasta nu-i folosește la nimic. Pentru a se simți bine, pentru a trăi confortabil, el are nevoie să refuze libertatea, să se supună constrîngerilor colective. Faptul că pretutindeni în „societatea industrială” domină „legea model” nu poate să dovedească decât un „invizibil conformism” ce stăruie la toate nivelurile vieții sociale, o invizibilă „fugă de libertate” și de răspundere.

Într-o carte intitulată chiar astfel, **Fuga de libertate**, Fromm observă pericolul pe care-l prezintă pentru societatea americană contemporană conformismul burghez de tipul celui pe care am încercat să-l definim mai înainte: conformismul gîndește în termeni de statică socială, noi trăim, însă, într-o lume „mobilă”. A face elogiul conformismului înseamnă practic a elogia ceea ce deja a murit.

Albert K. Cohen, în **Copiii delincvenți**, se ocupă de situațiile în care nonconformismul se mai poate manifesta astăzi în cadrul societății americane. El demonstrează, într-un mod foarte ingenios, că numai copiii delincvenți pot trăi adevărate momente de nonconformism, întrucît săvîrșesc acțiuni nepermise de lege în mod „dezinteresat”. Dar, vai, nici ei nu le săvîrșesc „personal”, ci tot colectiv. Așadar, și ei se supun unui tip determinat de conformism, diferit de cel al „societății mature”, dar, totuși, conformism.

Paul Goodman, în **Tineretul absurd**, se referă la conformismul tineretului beat și hippy, subliniind că, în realitate, aceste categorii de tineret practică un conformism mult mai pronunțat decât cele care nu se declară atât de infatuos „nonconformiste” și „revoltate”. Uniforma, pletele, barba, refuzul igienei sînt elemente prin care fiecare beat sau hippy se integrează „regulilor de joc” ale unei mulțimi. „Tineretul absurd” nu este mai „nonconformist”, spune Goodman, decât „tineretul liniștit”. Din punctul de vedere al autorului american, în fața tineretului de astăzi din țările capitaliste nu sînt posibile decât două alternative: a fi ipocrit supus sau a fi ipocrit „rebel”.

Studiile la care ne-am referit relevă adevărul că revolta de tip beat sau hippy constituie o falsă revoltă, un mod de acoperire a acelei temeri de libertate despre care vorbea Erich Fromm. Extinzînd situația la domeniul artei și al literaturii, nu ne va fi greu să ne convingem că revolta practică de către o bună parte din scriitorii și artiștii de „avangardă” se înscrie sub semnul aceleiași „conformism invizibil” specific societății burgheze în situația sa actuală.

Gheorghe ACHIȚEI

Repere noi în „zona misiunii Jarring“

De aproape doi ani, și cu deosebire din perioada „războiului de șase zile“, angajat între o serie de țări arabe și Israel, situația din Orientul Mijlociu se menține între elementele vieții internaționale care — prin implicațiile lor — depășesc cadrul strict regional, sînt apreciate ca un aspect major, cu o pondere deloc neglijabilă, în climatul politic mondial. Adică, mai precis, există un consens tot mai larg asupra faptului că reglementarea situației conflictuale din Orientul Mijlociu nu numai că ar contribui la instaurarea în zona geografică respectivă a unor relații de pace și securitate necesare înțelegerii și cooperării, dar, în același timp, ar micșora focarele de încordare și nesiguranță care prejudiciază în acest moment climatul politic mondial.

În complexitatea realității politico-diplomatice din Orientul Mijlociu principala certitudine menită să încurajeze speranțele într-o diminuare a tensiunii și o desamorsare treptată a situației — adesea explozive — continuă să rămână rezoluția adoptată la 22 noiembrie 1967 în Consiliul de Securitate. Precum se știe, documentul preconizează rezolvarea crizei pe baza Cartei O.N.U. Potrivit termenilor rezoluției, instaurarea unei păci juste și temeinice în Orientul Mijlociu implică retragerea forțelor armate israeliene din teritoriile ocupate în iunie 1967, încetarea tuturor apelurilor la beligeranță sau a oricărei stări de beligeranță, respectarea și recunoașterea suveranității, a integrității teritoriale și independenței politice a tuturor statelor din regiune și a dreptului lor de a trăi în pace în interiorul unor frontiere sigure și recunoscute. În temeiul acestei rezoluții a fost emis și mandatul reprezentantului special al secretarului general al O.N.U. în regiune, care a fost încredințat diplomatului suedez Gunnar Jarring. Misiunea sa, definită ca urmărind „stabilirea și menținerea de raporturi cu stăte interesate (din Orientul Mijlociu — n.n.), în vederea favorizării unui acord și secundarea eforturilor tinzînd să ducă la reglementarea pașnică și conformă a dispozițiilor și principiilor Rezoluției din 22 noiembrie“, se exercită, de peste 15 luni, cu intensități diferite, fie la Nicosia, unde și-a instalat cartierul general, fie în capitalele direct implicate în conflict (în-deosebi la Cairo, Tel Aviv și Amann), fie la New York, sediul Națiunilor Unite. „Black out-ul“ care înconjoară de regulă activitățile diplomatice de acest gen lipsește presa, în timpul desfășurării lor, de elemente concrete sau aprecieri oficiale mai ample. Oricum însă, se știe că diplomatul suedez se concentrează asupra apropierii punctelor de vedere a părților în conflict în vederea aplicării termenilor Rezoluției Consiliului de Securitate. Operațiune care, deși nu mai e chiar atât de dificilă ca la început, este, totuși, delicată, dat fiind interpretarea diferită dată de părți prevederilor respectivului document. Pentru că, dacă Israelul consideră prioritare negocierile directe pentru încheierea unui tratat de pace, țările arabe accentuează în primul rînd asupra necesității retragerii prealabile a trupelor israeliene, urmînd ca numai după aceasta să se treacă la aplicarea celorlalte puncte ale Rezoluției. Problema priorităților — cum este ea denumită în presa de specialitate — rămîne în continuare unul din punctele în suspensie ale concilierii, cu toate că ambele părți și-au permis unele acceptări. În ansamblul ei activitatea misiunii Jarring e circumscrisă strădanilor menite să contribuie la însănătoșirea atmosferei în Orientul Mijlociu. Este ceva ce recent au ținut să declare în mod expres și într-o formă publică și reprezentanții la Națiunile Unite ai celor patru țări membre permanente ale Consiliului de Securitate, angajați de cîtiva vreme într-o serie de convorbiri („bilaterale în

cadrul cvadripartit“, cum scrie presa), consacrate conflictului arabo-israelian. De la întîlnirile celor patru se așteaptă ca, fără a diminua cumva utilitatea misiunii Jarring (după declarația de mai sus, dimpotrivă), să se lărgească evantaiul posibilităților de influențare în bine a evoluției din Orientul Mijlociu. Între altele se vorbește, și în mod oficial, despre posibilitatea unei discuții în fond a reprezentanților celor patru mari puteri relativă la acest subiect. Turneul vest-european al președintelui Nixon a prilejuit, evident, schimburi de opinie Washington-Londra și Washington-Paris asupra perspectivelor din Orientul Mijlociu care, pentru unii observatori, ar putea facilita convocarea amintitei „Conferințe în patru“. Bineînțeles că astfel de inițiative care își propun să servească țelului normalizării situației din Orientul Mijlociu trebuie să meargă în același sens cu interesul țărilor și popoarelor din regiune; făcînd o remarcă în acest sens, secretarul general al O.N.U., U Thant, nu se îndoaie că o întîlnire a „celor patru“ nu poate fi decît profitabilă, gîndindu-ne chiar și numai la posibilitățile deschise activității în Consiliul de Securitate de discuțiile a patru din membrii săi permanenți.

În ce privește situația din zona propriu-zisă a misiunii Jarring, din complexitatea tabloului politic, diplomatic și militar se detașează cîteva elemente notabile: termenul des uzitat de „poziția arabă“ riscă să devină, fără precizările de rigoare, tot mai imprecis, uneori pînă la confuzie. Aceasta, pe de o parte avînd în vedere politica proprie adoptată față de conflict de diferitele capitale arabe — mergînd de pildă de la nuanțe în interpretarea Rezoluției din 22 noiembrie, pînă la respingerea ei din capul locului (situația Siriei, a Irakului). Iar pe de altă parte, datorită rolului tot mai marcant pe care și-l propun să-l îndeplinească pe eschierul medio-oriental organizațiile palestinene a căror poziție este distinctă la rîndul ei de politica diferitelor capitale arabe.

Fuzionarea recentă a celei mai mari părți din aceste grupări în Organizația pentru Eliberarea Palestinei s-a însoțit cu o serie de acțiuni de forță, constînd mai ales în atacarea avioanelor companiei israeliene „El Al“ și incidentele armate de la liniile de încetarea focului sau din profunzimea teritoriului israelian. Dar asemenea fapte, ca de altfel și actele similare de forță întreprinse de partea israeliană, nu fac decît să perpetueze teama, insecuritatea și suspiciunea reciprocă în regiune, să îndepărteze perspectivele unei rezolvări pașnice și echitabile a conflictului în acord cu interesele fundamentale ale tuturor părților. Tocmai de aceea, orice act, orice inițiativă de bună credință menite să facă posibilă înaintarea cu încă un pas pe calea soluționării situației sînt receptate și salutate cu convingerea că aceasta nu poate decît să servească idealurilor păcii, securității și progresului în regiunea respectivă, fapt cu consecințe binefăcătoare asupra vieții internaționale în ansamblul său.

Corneliu VLAD

Flash

● Comisia O.N.U. pentru dezvoltarea socială, ale cărei lucrări au loc zilele acestea la New York, a adoptat o rezoluție, printre coautorii căreia se numără și România, în legătură cu rolul educației în dezvoltarea economico-socială. La propunerea delegației noastre, a fost inclus în rezoluție un paragraf care cere secretarului general ca, în colaborare cu UNESCO, să studieze problema adaptării conținutului, structurii și programelor de educație la nevoile economice și sociale, ținînd seama de planurile de dezvoltare ale țărilor și de exigențele progresului tehnic și științific.

● La Roma, în ziua sosirii președintelui Nixon, aflat în turneu în Europa occidentală, au avut loc demonstrații de

Este vorba de o întîlnire emoționantă, cu altă mai emoționantă cu cît se petrecea departe de hotarele țării... O întîlnire cu memoria aceluia mare om care a fost Nicolae Titulescu.

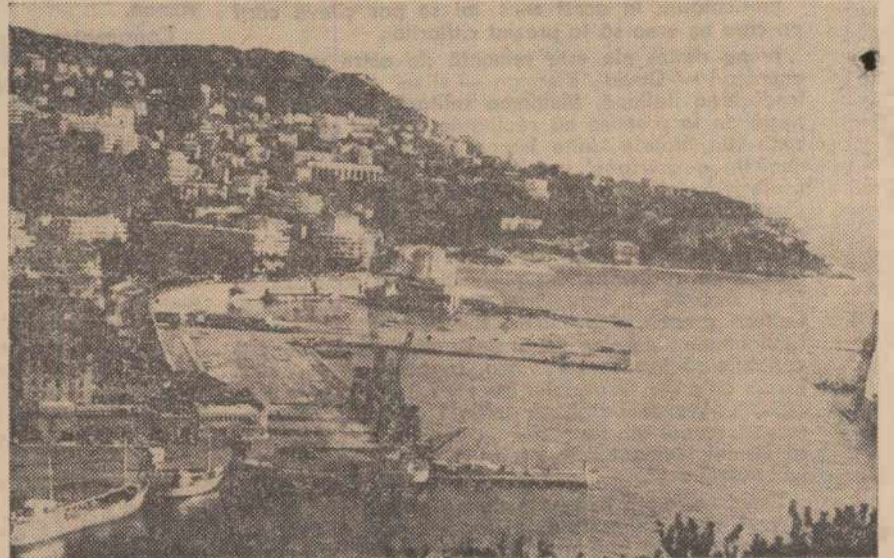
Și fiind vorba de emoție, precizez că, de obicei, evocarea eroilor sau artiștilor, evocarea acelor firi care tocmai prin tumultul lor au modificat firea curentă a lucrurilor, este cea care ne impresionează, ne tulbură, dă rezonanțe ample meditației noastre. O altă categorie, aceea a oamenilor lucizi, riguroși logici, legați cu toate tentațiile și prin toate reacțiile de o realitate diurnă, își creează mai degrabă sentimentul de admirație decît cel de emoție.

Și totuși, în fața basoreliefului care undeva, sub scînteierile meridionale ale soarelui Coastei de Azur, mi-a apărut în față cu toată înălțimea frunții sale, cu expresia meditativă, un pic tristă a privirii, cu sprincenele care-i îndreptau gîndurile să sape atent spre cele mai riguroase argumente și spre concluzii de sobru realism, am fost emoționat, emoționat pînă la vibrație.

Pornisem pe jos din Monte Carlo, urcînd spre o pitorească localitate de munte — bijuterie de peisaj și perspectivă — pe ceea ce ghidurile Coastei de

ACOLO UNDE S-A GÎNDIT „DINAMICA PĂCII“

Azur numesc Cornișa mijlocie — adică șoseaua ce părăsește albastra linie sinuoasă a mării și urcă pînă pe la jumătate din trunchiul muntelui, urmărind de acolo desenul fărmlui, călătorindu-te tot timpul la cîțiva kilometri deasupra strălucirii lui, dar păstrîndu-se încă în mîngîietoarea atmosferă de azur — ceea ce nu se mai întîmplă pe Cornișa superioară, care poartă șoseaua pe linia creștelor înzăpezite ale acelor somptuoși și generoși Alpi numiți Maritimi.

Șoseaua plutea, așadar, între transparența de sticlă albăstruie a cerului, sprijinit sus pe zăpadă, și un alt albastru, albastrul dens, vibrant și de un strălucitor calm, al Mediteranei, care începea imensă de jos și se tot arcuia în perspectivă, parcă ridicîndu-se undeva, în depărtarea unor neguri mătăsoase, tot pînă la înălțimea noastră. Era un peisaj ireal de vibrant și numai palmierii, al căror frunziș spectaculos rima perpetuu și verde cu silueta de luminare a nîrilor, ne subliniau exact personalitatea muntelui pe care urcaserăm. Înainta ca un pumn păduros în mare — capul Ferrat —, elegante și animate de jocul dintre planurile albe ale vilelor și liniile suple ale ambarcațiunilor cu pînze se vedeau falezele de la Beaulieu, deasupra lor, cu ziduri de-o solemnă rugînd — Chateau de Madrid, ascundea vederea spre Nisa, iar dedesubt, aurie în acel tulburător contact cu densitatea albastră a Mediteranei — mica plajă pescărească de la Cap d'Ail.

Și deodată, în fața noastră a apărut o vilă albă, netezind în planuri elegante verdețea unui parc ce cobora coasta. Era o construcție sobră, cu discrete elemente maure, iar pe stîlpii albi ai porții stăteau albe două himere egiptene cu chip de femeie solemnă și aripi mari ca niște pînze de barcă. Pe zidul acela alb am întîlnit placa comemorativă. Era locuința ultimilor doi ani ai lui Titulescu. Aui tenacității lui în conferințe pledînd pentru pace, departe de țara sa pe care-o amenința războiul. Da, repet, luciditatea și realismul unui om te duc mai degrabă la admirație decît la emoție. Și totuși, acolo, lângă zidul acela alb pe care se contura fruntea înaltă care a gîndit „Dinamica păcii“ — emoția era intrinsecă.

Ne aflam deasupra la Cap d'Ail, pe-un țărîm ale căru depărtări căpătau elegant contur pe luciul Mediteranei și simțeam din plin rezonanțele ample ale păcii, așa cum răsunaseră în toată logica existența lui.

Corneliu LEU

OTANIEMI, CAPITALĂ STUDENTEASCĂ

Reportaj „în direct” de Eugen Patriche

Prima cunoștință cu studenții finlandezi am făcut-o la complexul facultăților tehnice din Otaniemi. Aflasem deja, din spusele colegilor de la SYL (Uniunea Studenților din Finlanda), că la Otaniemi se află singurul complex universitar din țară organizat în sistemul campus-ului, înglobând sediile facultăților, căminele și caminele pe același spațiu, ca o veritabilă capitală a studiului universitar. Mai aflasem, de asemenea, că, din punct de vedere arhitectonic, Otaniemi reprezintă și un punct de mare atracție turistică.

Ieșind din Helsinki, automobilul străbate în viteză un pod alungit deasupra mării, înghețată, spre bucuria puștilor, care se așază pe patine denare, în „larg”, și brusc pătrundem într-un peisaj de munte, cu serpentine dulci, cu vile joase răsărind printre arbori. Treccem întâi prin Tapiola, stațiune turistică renumită, ale cărei hoteluri — purtând în frunte, deasupra teraselor, câte o saună din beton — par pustii acum, iarna. Undeva în fața noastră, la capătul șoselei, apără o clădire ciudată, în formă de amfiteatru, sau, dacă preferați, de forma peluzei unui stadion de fotbal. E clădirea principală a facultății tehnice, mi se spune. Și ce formă era mai potrivită pentru o facultate decât forma arhitectonică a unui amfiteatru! Fiecare „sector” al peluzei reprezintă câte o sală de curs, câte un amfiteatru veritabil. Totuși, așa, ca o jumătate de stadion de piatră, clădirea mi se părea neîmplinită, își cerea parcă în completare cealaltă jumătate...

Lăsăm în urmă căminele, cuburi de piatră roșie, cu ferestrele înghețate, și ajungem în fața punctului central al complexului: Dipoli, casa studenților.

Facultățile tehnice au fost mutate la Otaniemi din anul 1948. Dar școala politehnică are îndelungi tradiții în Finlanda. O mărturisesc chiar istoricul Uniunii studențești locale, înființată în 1872 și întărită în 1908, când institutul a primit rangul de Universitate Tehnică. Mai multe facultăți funcționează aici: arhitectura, chimia, construcțiile, electrotehnica, mecanica, fizica, industria minelor, industria textilă — o îmbinare într-un fel neobișnuită pentru noi, 4.000 de studenți, mai precis... 4.001 studiază la Otaniemi, 10% dintre ei fiind studenți de origine suedeză și având o uniune aparte, numită „Teknologforeningen”. În 1952 au început construcțiile, multe din ele fiind realizate după planurile arhitectului finlandez de renume mondial, Alvar Aalto, autor și al clădirii în amfiteatru.

Solul era stincos și tonele de piatră cenușie smulse de excavatoare au fost în cele din urmă folosite ca element decorativ. Bucăți mari de piatră colțuroasă împodobesc atât fațada Casei studenților „Dipoli”, conferindu-i un aer de fortăreață medievală, cât și culoarele interioare. De aceea, poate, trecând prin sălile palid luminate, ai uneori senzația drumului printr-o peșteră amenajată cu lămpi de neon.

În clădirea centrală sînt adunate sălile de mese, cluburile, sala de spectacole. O încăpere scundă, cu mese lungi, negre, împărțind geometric spațiul, se numește „Beertavern” și aici, dar numai după ora 6 seara, studenții se pot întâlni la o ceașcă de cafea. Iluminarea mi s-a părut mai puțin... discretă decât la Student-clubul nostru.

Gazdele ne conduc la sediul celebrei

fanfare a studenților tehnologi. E vorba de o fanfară comică, dotată cu alături arhaice și costume pompierești, care, cu prilejul sărbătorilor studențești, străbate străzile într-un automobil tip 1900, dînd tonul veseliei. Mascota fanfarei este o cască de pompier cu diametrul de vreo 2 metri. În ultimele zile ale lui aprilie se sărbătorește „Vappu”, ziua studenților finlandezi, pigmentată de o promenadă cu torțe, la care fanfara respectivă are un rol de primă mînd.

O singură cameră n-am putut vizita la Dipoli. Ea se numește „camera de birjă” și e destinată exclusiv fetelor. Comentariile ar fi de prisos. Și, totuși, camera birfei nu e în fond decât o banală cameră mobilată, în care studentele, obli-

gate să întîrzie la facultate după orele la care autobuzele spre Helsinki își încetează cursele, pot dormi o noapte. Deocamdată, băieții nu se bucură de asemenea înlesniri. Mici paradoxuri...

Aproximativ 15 kilometri despart Otaniemi de centrul Helsinki-ului. De aceea poate nici o treime din cei patru mii de studenți nu locuiesc în căminele din complex. Dar ar mai fi și alte cauze. După cum ne spunea prof. Takala, director în Ministerul Educației, sistemul de burse finlandez e foarte slab dezvoltat, deși, în compensație, cheltuielile studenților sînt mai mici decât în S.U.A sau Franța. În prezent numai 10% din studenții finlandezi obțin burse. În primăvara lui 68 o comisie a ministerului a făcut un plan de ameliorare pentru viitorii 10 ani propunînd, ca măsură tranzitorie, dublarea numărului de burse în anul viitor. Deocamdată persistă multe greutăți în legătură cu chiriile camerelor din cămine (circa 200 de mărci). De altfel, însuși bugetul construcțiilor de la Otaniemi a fost suportat în mare parte (21%) din fondurile obținute din activitățile Uniunii studențești, statul contribuînd în proporție de 16%. Proiectat de arhitectii Keima Pietila și Raili Paatelainen, câștigătorii unui concurs instituit în acest scop, complexul Otaniemi pare mai încăpător decât este. Pentru 1980 nu se preconizează o creștere a numărului studenților decât pînă la 6.000. Dar complexul nu e chiar atît de încăpător. Furați de fantezie, arhitectii au accentuat pe elementul decorativ, spectacular, făcînd de pildă ca nici una din cele peste 1.000 de ferestre ale facultății în amfiteatru să nu semene cu cealaltă, dar, concret, căminele nu dispun decât de 1.062 de paturi, față de cele minim 2.000 necesare și locurile lipsă nu vor putea fi completate pînă în 1972.

Părăsind Otaniemi, „Imperiul” politehnicilor, m-am hotărît ca viitoarea vizită s-o fac la Universitatea Umanistă din centrul capitalei finlandeze. Dar, despre aceasta, altă dată.

Vechea casă a studenților, inaugurată în 1870, a fost acum părăsită în favoarea lăcașului de modernă arhitectură de la Dipoli

ȚĂRMUL ȘTIINȚEI

Țărutul sudic al golfului Finic va deveni un loc unde vor fi concentrate școlile superioare din Leningrad. De-a lungul a 35 de kilometri, între Leningrad și palatul Petrovdoreț, faimos prin fîntinile sale arteziene, vor fi construite câteva impunătoare ansambluri arhitectonice, care vor găzdui Școala superioară de navigație, Institutul de tehnologie și Institutul de construcții navale. În centrul acestei „zone științifice” se va construi un oraș universitar, care se va întinde pe o suprafață de 1.500 hectare. Aici vor funcționa mai multe facultăți ale Universității din Leningrad, institute de cer-

cetări științifice, cămine studențești și locuințe pentru membrii corpului didactic

CONGRESUL STUDENȚILOR LATINO-AMERICANI

La Quito s-au desfășurat săptămîna trecută lucrările celui de-al doilea Congres al studenților latino-americani de la facultățile economice. Au participat 120 de viitori economiști, reprezentînd 16 țări ale Americii Latine, printre care și Cuba. Timp de cinci zile au fost examinate diferite probleme care interesează tineretul studios de pe acest continent, printre care sporierea alocațiilor destinate educației universitare, îmbunătățirea sistemului de predare, educația social-economică și deschiderea porților universităților pentru categorii cit mai largi de tineri.

JUBILEU

Universitatea din Rostock — R.D. Germană — a pășit într-un an jubiliar. Astfel,

anul 1969 înseamnă și sărbătorirea celui de al 550-lea an de la întemeierea Universității. Cu acest prilej, în oraș va fi deschisă cea de a III-a Expoziție a realizărilor obținute în învățămîntul superior și de specialitate din R.D. Germană.

UNIVERSITATEA AFRICII RĂSĂRITENE

Tinerele state africane acordă o atenție tot mai mare dezvoltării învățămîntului superior. Succese deosebite în acest domeniu a obținut Universitatea Africii răsăritene, din care fac parte colegii situate la Kampala (Uganda), Nairobi (Kenya) și Dar-es-Salaam (Tanzania). Aici sînt pregătite în special cadre de specialiști în domeniile de care Africa are cea mai multă nevoie: medici, ingineri, profesori. În anul academic trecut, Universitatea Africii răsăritene a fost absolvită de 992 studenți. Colegiul Makerere, care se află în Uganda, a înminat, de asemenea, diplome la 383 agro-

nomi, chirurghi, ingineri mecanici și profesori.

PROFESORUL UNIVERSITAR — CEL MAI RESPECTAT OM

O anchetă întreprinsă în rîndul populației din R.F. a Germaniei, de către Institutul Emnid, din Bielefeld, a constatat că profesorul universitar se bucură de un mare prestigiu. Astfel, la întrebarea: „Dacă ai avea de ales între directorul general al unei mari întreprinderi industriale, un profesor universitar, un general, un ministru un episcop și un prinț — pe care dv. nu-l cunoașteți personal — toți avînd cam aceeași vîrstă, și dacă ai avea de oferit unuia dintre ei un loc de cinste, cui ai oferi acest loc?” 33 la sută din cei chestionați au dat răspunsul: profesorului universitar; 20 la sută — episcopului; 14 la sută — ministrului; 8 la sută — directorului general; 6 la sută — prințului; 3 la sută — generalului.

Congresul studenților polonezi

După cum v-am informat într-un număr trecut, între 10 și 12 februarie a avut loc la Varșovia al 7-lea Congres al Uniunii Studenților Polonezi. În raportul prezentat de Jerzy Piontkowski, președintele Consiliului principal al uniunii, precum și în discuții s-au făcut o serie de propuneri în legătură cu activitatea uniunii pe viitor. Astfel, o problemă abordată de J. Piontkowski a fost „lărgirea continuă a colaborării Uniunii Studenților cu Uniunea Tineretului Socialist și Uniunea Tineretului Sătesc. Acest lucru este deosebit de important în crearea frontului ideologic-educativ ofensiv, care permite creșterea eficienței acțiunilor comune”. Educația patriotică trebuie să se afle în centrul atenției, s-a subliniat la congres. Colaborarea institutelor de învățămînt superior cu instituțiile de muncă, contactul cu mediul muncitoresc-tărănesc permit studenților să cunoască mai bine problemele. Această colaborare trebuie să cuprindă toate formele de activitate ale Uniunii Studenților Polonezi — mișcarea științifică și culturală, munca fizică etc.

De asemenea s-a arătat că trebuie depusă o muncă mai bună în planificarea admiterii în învățămîntul superior, sporind eficiența învățămîntului în facultățile unde există cele mai mari nevoi de absolvenți. Trebuie să crească numărul celor care termină la timp studiile. Ritmul studiilor nu este o problemă personală, ci o problemă cu importanță de stat, un criteriu al achitării față de obligațiile patriotice ale organizațiilor de tineret.

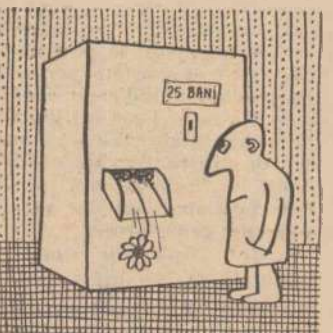
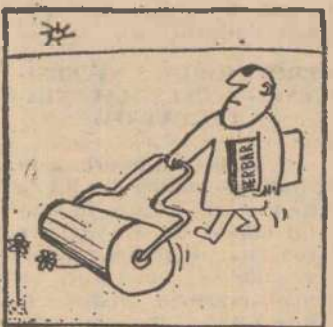
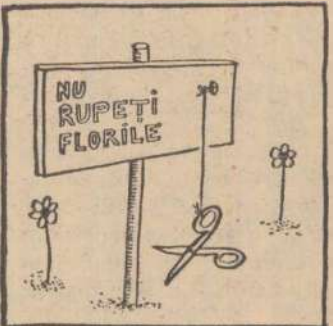
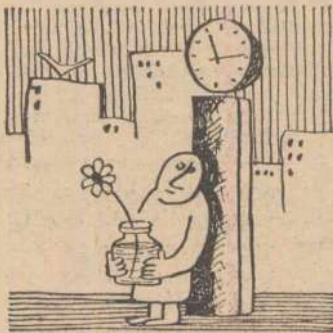
Ministrul învățămîntului, H. Jablonski, a arătat în cuvîntarea sa la congres că, deși numărul cadrelor calificate a crescut simțitor, în multe sectoare ale vieții economice există încă un număr insuficient de cadre. De aceea este necesar ca după terminarea studiilor absolvenții să fie îndreptați către acele localități unde există încă necesități mari. A fost criticat faptul că un număr ridicat de medici, stomatologi și farmaciști vor să lucreze numai în capitală.

Vorbitorii au accentuat asupra problemei coordonării activității organizațiilor studențești de către partid.

În încheiere, congresul a ales noua conducere a uniunii, desemnînd drept președinte al Consiliului principal pe S. CIOSEK.

Cinci caricaturi de I. DOGAR MARINESCU

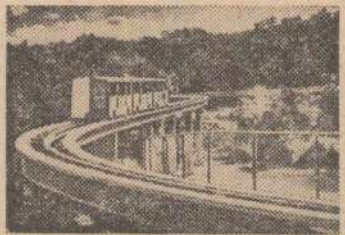

Interferonul împotriva cancerului

Organismul uman desfășoară o luptă acerbă împotriva virusurilor. Aliatul prețios al organismului este propriul său produs: interferonul — a cărui „fabricare” este stimulată de răspunsul celulelor umane și animale la invazia virusilor. Recent, un grup de savanți de la Institutul Național al Sănătății (S.U.A.) a descoperit proprietățile anticancerogene ale interferonului. Ei au pus la punct o substanță chimică care va fi folosită în scopul stimulării artificiale a producției de interferon; există speranța că însuși acest stimulent poate fi un luptător activ împotriva influenței virusurilor asupra celulei. El va fi experimentat în următoarele câteva luni asupra unor pacienți cancerosi selectați minuțios.

Transit expressway

După doi ani de intense încercări, proiectul inițiat de săile ferate ale Statelor Unite ale Americii în urmă cu cinci ani a ajuns în faza finală. Este vorba de un nou și ultramodern sistem de călătorie, cu un... nou sistem de tren. Sistemul, numit „Transit Expressway”, e foarte puțin costisitor, oferă un serviciu aproape continuu, e plăcut ca aspect, oferă siguranță și maximum de confort. Trenurile acestui sistem sînt compuse din vagoane foarte ușoare, comandate prin calculatoare

electronice. Aceste garnituri fără mecanic-conducător se deplasează fără zgomot, pe anvelope de cauciuc, de-a lungul unei linii ferate aeriene, netede, așezată pe profile paralele din oțel. Ele pot fi folosite și la nivelul solului, ori subteran. Departamentul pentru dezvoltarea locuințelor și urbanistică a alocat proiectului aproape 2 milioane de dolari. Organizații numeroase, locale și de stat, precum și întreprinderi particulare interesate au contribuit cu celelalte trei milioane de dolari necesare. Așadar, drum liber!

Chirurgii amenință...

Membrii Asociației chirurgilor polițști din Marea Britanie declară că vor refuza să ia mostre pentru testele de singe aplicate șoferilor găsiți în stare de ebrietate. Pentru a-și relua activitatea, ei cer o majorare substanțială a salariilor. Purtătorul lor de cuvînt a avertizat autoritățile că, refuzînd cererea chirurgilor, vor da șoferilor delincvenți șansa de a se trezi... Se pare, totuși, că unele regiuni ale Angliei vor relua metodele „clasice” de detectare: mersul drept pe o linie trasată cu creta și pronunțarea unor invenții lingvistice infernale de tipul „cra-pă capra piatra-n patru...”.

„Vîndem cultură prin poștă!”

În Franța, pe strada Collange din Paris-Levallois funcțio-

nează un „Institut de cultură” care, în schimbul unei anumite sume de bani, e dispus să injecteze oricui, prin corespondență, o... doză sau mai multe de cultură. E destul să completezi buletinul galben de adesiune și să semnezi mandatul poștal nr. 1, în valoare de 12 franci, ca peste doar câteva zile să-ți vină, prin poștă, indicațiile specialiștilor institutului: ce să citești dacă vrei să fii admirat pentru cultura ta, cum să faci tu, om de cultură, pentru a reuși în viață, cum să te distrezi, cum anume să fumezi și să discuți elegant, ori cum să-ți făurești o viață nouă.

Într-unul din buletinele sale de reclamă, institutul publică o serie de statistici. În ultimii 3 ani, de pildă, au solicitat aici cultură 6,2 la sută tineri sub 20 de ani, 31,1 la sută între 20 și 30 de ani, 28,3 la sută persoane între 30 și 40 de ani, 18,8 la sută între 40 și 50 de ani, 10,1 la sută între 50 și 60 de ani. În ceea ce privește profesia solicitantului dornic de cultură, statistica e la fel de precisă:

- medici, avocați, dentști, farmaciști, ziariști, artiști etc. — 6,1 la sută;
- cadre diverse din industrie și comerț — 5,7 la sută;
- secretare de direcție — 5,3 la sută;
- funcționari de birou, stenodactilografi — 7,2 la sută;
- militari (35 la sută ofițeri) — 4,8 la sută;
- funcționari cu studii superioare — 8,4 la sută;
- agenți tehnici, muncitori, — 8,5 la sută;
- agricultori — 7,6 la sută;
- studenți — 7,1 la sută;
- gospodine, mame de familie — 10,3 la sută;
- diverși — 22,1 la sută.

Dacă „diverși” ar fi o profesie, ar însemna că aceștia sînt cei mai avizi de cultură. La polul opus, statistica îi așează pe militari.

„Goangele” au crescut

Presa britanică publică, în 1963, numeroase materiale despre senzaționalul succes înregistrat la Liverpool de patru tineri în costume negre de țircovnici, înarmați cu chitare electrice și autonomindu-se „gindaci”, adică... „goange”, adică, pe englezește, „Beatles” (foto 1). Specialiștii sînt unanimi în aprecierea că succesul și, mai ales, ascensiunea lor constituie cariera cea mai vertiginosă din istoria artei ultimului secol, nu atât prin curcuberea de către băieți a titlului nobiliar de lord, nici prin milioanele de lire înscrise la bancă în contul fiecăruia, ci datorită melodiilor lansate de ei și manierei proprii de interpretare, care au înconjurat de mai multe ori lumea. Dar... „goangele” au crescut. Bine aranjați acasă și aiurea, ei și-au mai renegat cite ceva din maniera de interpretare, devenind mai potoliți, mai profunzi, mai sobri. Poate de aceea, nu se mai vorbește atât de mult despre ei. Totuși, ca oameni „făcuți”, ei n-au de ce se plînge. Iată-i, așadar, într-o fotografie recentă (foto 2) debarasați de chitare — instrumentele care i-au consacrat. De altfel, „goangele” apar din ce în ce mai rar pe podium. Aceasta pentru că băieții au acum și alte preocupări: produc filme, lansează vedete (cum au procedat, de pildă, cu Mary Hopkins), se

ocupă de fermele proprii, cum-pără acțiuni la diferite afaceri și, ca orice oameni, înrememorează... sălile în delir, pe scena cărora cîntau cîndva,

Mickey Mouse și fumatul

Popularul personaj al filmelor nu mai puțin celebrului Disney este pe cale să devină simbolul unei campanii împotriva fumatului în Japonia. Inginerii japonezi au pus la punct prototipul unui semnalizator împotriva atmosferei viciate de nicotină. Instalat într-un birou cu mulți fumători acest aparat, care are înfățișarea lui Mickey Mouse, în momentul în care atmosfera devine periculoasă, atât pentru nefumători cit și pentru fumători, începe să facă „gălăgie” și să-și rotească ochii, semn că ar trebui, cel puțin, deschise ferestrele.

Conservarea plămînilor

Medicii sînt din ce în ce mai preocupați de problemele transplantării inimii, plămînilor, rinichilor. Pînă acum, la conservarea plămînilor recoltați de la donatori se folosea metoda de perfuzie UCLA. De curînd, medicul Eric Fankalsrud și Gary Stevens — de la Școala medicală de chirurși a Universității din California — au anunțat că folosesc metoda conservării prin introducerea unui amestec de oxigen, bioxid de carbon și aer de cameră în plămîni recoltați în perioada următoare morții donatorului și pînă la implantare în recipient. Cei doi oameni de știință au folosit această metodă la transplantarea plămînilor la ciini și maimuțe; rezultatele pozitive i-au încurajat să declare că speră să poată aplica noua invenție și la oameni într-un viitor destul de apropiat.

Transferul de memorie

Unul dintre subiectele cele mai controversate în lumea medicală modernă, transferul de memorie, l-a preocupat pe savantul dr. Georges Ungar de la Universitatea Baylor (Texas), ale cărui experiențe au dat naștere la vii discuții. El a încercat să mărească capacitatea de învățare prin injectarea în creierul animalelor neantrenate a unor substanțe obținute din creierul celor antrenate. Un grup de șobolani au fost obișnuși să se teamă de întuneric, iar un alt grup, să se ferească de trepte. Substanțele extrase din creierul lor au fost injectate altor șobolani. Aceștia au evitat cutiile întunecoase sau treptele scării. „Poate că într-o zi va fi posibil să injectăm oamenilor învățatură, sau cel puțin

să amplificăm capacitatea lor de învățare”, a conchis dr. Ungar. S-așteptăm cu nerăbdare!

Fidelitate epopeică

Marele filolog german Wilhelm Humboldt (1767—1835) obișnuia să scrie zilnic soției sale cite un poem de 100 versuri. Aceasta a durat 44 de ani, dintre care 35 durată căsniciei cu Carolina von Dahroiden. După moartea acesteia, Humboldt a continuat să-i scrie zilnic, depunînd versurile pe mormîntul acesteia.

Un prînz pregătit din lînă

În viitor, lîna (în forma sa pură, reprezentînd aproape 100 la sută proteine) va fi folosită mai mult în alimentație decît la obținerea îmbrăcămîntii. Oamenii de știință neozeelezi au descoperit un procedeu chimic de transformare a lînii într-o proteină fibroasă — un produs alimentar capabil să întrefînă deocamdată cobaii. S-a emis chiar presupunerea că va veni o zi cînd lîna va aduce venituri mai mari în calitate de aliment decît ca țesătură.

Necazurile lui Jones...

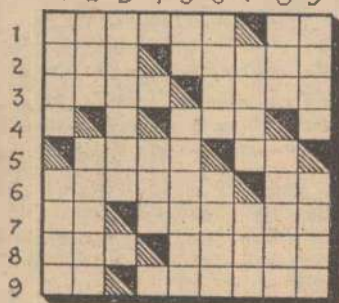
Brian Jones, chitaristul formației pop „The Rolling Stones”, are necazuri. Dorînd să-și petreacă vacanța cu logodnica sa Suki Poitier la Colombo (Ceylon), citeva hoteluri i-au refuzat cazarea, considerîndu-l „Beatnic fără nici un ban în buzunar”. Brian a protestat cu vehemență, scuturîndu-și pletele: „Nu sînt beatnic. Muncesc ca să trăiesc și nu vreau să fiu tratat oricum. Și la urma-urmelor, nu orice om care are păr lung e beatnic...”

Fără sesiuni!

Orizontal: 1. NEHOTĂRITA! — PĂCALIȚI! (fig.); 2) ÎNSURUIRE! — LIPSURI! (fig.); 3) MEȘTEȘUGARI DE SITE! — PICĂTURI!; 4) Primele semne de vacanță!; 5) LOCURI! — AMBALAJE PENTRU CEREALE!; 6) Luminocidă — AMBASADORI!; 7) Trăsnit la cap! — UITATE!; 8) VEHICULE PE TIMP DE IARNĂ! — Cotorul de la bonnier; 9) CIUR! — Lovire. Vertical: 1) PUȘTI! — OPRIT PE MOMENT!; 2) PALATUL SULTANULUI! — Sub cap; 3) Locuitor din Germania; 4) Fel; 5) BĂRBIERII! — ALCOOL CU VIȘINE!; 6) ZĂPUȘEA! — CARE CONȚIN SARE!; 7) ARUNCA SĂGEȚI! — TRIAȚI! 8) E lacom fără margini! — STANIU!; 9) IMPRAȘTIERE! — TRÎNDAVI!

Ion PAVEL

1 2 3 4 5 6 7 8 9

SOLUȚIA JOCULUI DIN NUMĂRUL TRECUT „DA FINE”

Orizontal: 1. Roma — Atare 2. Arama — Arat 3. T — Ranit — Mi 4. At — Ri — Alac 5. Tar — Caras 6. Tipar — T — V 7. Tita — Acida 8. Ac — Raci — Il 9. V. — Acl — Tors 10. Ave Erata.

Să salvăm reportajul sportiv?

Dind curs unei inspirate invitații a Asociației Presei Sportive, mai mulți croniciari ne-am întâlnit săptămîna trecută în jurul unei mese rotunde care a etalat, la loc de onoare, problema reportajului sportiv. Preopinientul a fost Ioan Chiriță, cu un inteligent și spumos referat, urmat apoi la cuvînt de alți gazetari de prestigiu — Emanoil Valeriu, Radu Urziceanu, Aurel Neagu, Romulus Balaban — și de Ion Stănculescu, secretar al Uniunii Ziariștilor.

Discuțiile, aprinse și deosebit de interesante, au dovedit oportunitatea unor astfel de inițiative chiar și — paradoxal! — prin aceea că nu au putut conduce la puncte de vedere definitive și definitive. Personal, spre exemplu, n-am înțeles de ce se pune atât de acut problema salvării de la înec a reportajului, în general, și a reportajului sportiv, în special, din moment ce reportajul există, trăiește. Mi-am manifestat nedumerirea și în cuvîntul meu de-atunci, mi-o manifest și aici, pentru a încerca să mai atragem și pe alții în discuție.

Că sînt perioade, chiar ani, cînd reportajul are o prezență masivă sau cînd apare ceva mai rar — este adevărat, dar aceasta este o problemă de fluctuație. Presa noastră cultivă reportajul, chiar foarte mult, dar depinde ce socotim noi prin reportaj.

Citînd o foarte sugestivă subliniere bogziană — aceea că primul reporter al lumii a fost soldatul de la Marathon, care a alergat cu sufletul la gură peste 40 de kilometri pentru a aduce lumii o veste — aș considera reportajul un articol de ziar bazat pe cele văzute la fața locului, dar... scris într-o formă artistică aleasă, cit se poate de interesantă și atractivă. Pornind de la acest considerent, nu știu dacă cineva ar mai putea invoca o penurie de reportaj în presa noastră — fie ea chiar cea sportivă, în care (cum foarte bine preciza Aurel Neagu) cronica devine din ce în ce mai convingător Reportaj.

A dispărut la noi, e adevărat, un anume fel de reportaj, a dispărut reportajul roz, dar pe acesta nu l-aș plînge. Cred că și noi ne-am obișnuit cu un anume gen de reportaj și, dacă nu-l mai găsim pe acesta în presă, sîntem uneori tentați să lansăm S.O.S.-uri pentru reconsiderarea lui. Mi se pare însă că nu trebuie să neglijăm evoluția continuă a acestui gen gazetăresc care ocupă, în același timp, o poziție bine determinată și printre speciile literare. De la o știre mai mult sau mai puțin comentată, cum era la început, reportajul și-a lărgit mereu sfera de investigație, și-a însușit potențe artistice și s-a distanțat valoric de confrății săi în ale publicisticii, devenind specia cu cele mai multe altoituri. Așa se face că putem vorbi astăzi — și nu se poate să nu vorbim — de mai multe feluri de reportaj: liric, eseistic (cărui personal, îi prevăd mari perspective, pentru că vehiculează multe idei), monografic, portretistic, de călătorie și, mai de curînd, reportajul-anchetă. Găsim asemenea altoituri în paginile publicațiilor noastre? Găsim suficiente — ceea ce înseamnă că înainte de a vorbi de dispariția reportajului ar fi poate mai nimerit să ne revizum însăși accepția pe care noi o dăm termenului și să admitem evoluția lui modernă.

Accept ideea că nu prea se mai scriu astăzi la noi reportaje mari, de largă respirație și cu pronunțate valențe literare. În ultimul timp însă activitatea politică de întîmpinare a alegerilor de la 2 martie a prilejuit repariția unor reportaje excelente, în „Știința”, „Știința tineretului”, „Sportul” și alte publicații, și sînt semne că reportajul bun, reportajul de idei va înflori tot mai mult.

Cu alte cuvinte, dacă avem ceva de criticat nu este vorba de reportaj ca specie gazetărească, ci de reportajul roz, pe care cititorul nostru și al timpului nostru, cititorul care într-un timp scurt vrea să afle cit mai multe și să preia cit mai multe idei, nu-l mai suportă. Or noi, gazetarii, avem datoria, dacă vrem să fim gazetari, de a nu uita nici o clipă cititorul.

Să-i oferim cititorului anul 1969 reportaj — dar reportaj bun, sensibil seismograf al vieții, nu prea lung, cu foarte multă informație și mustind de idei, fără literaturizări, dar cu valoare literară. Recunosc că e greu a scrie un astfel de reportaj și tocmai de aceea, deși aplaud inițiativa ca A.P.S. să organizeze anual un concurs pentru cel mai bun reportaj sportiv, nu cred că vom reuși prin aceasta să creștem prea mulți reporteri în adevăratul sens al cuvîntului. Intre altele fie spus, dacă s-ar fi oferit un asemenea premiu în anul care a trecut, sînt convins că l-ar fi obținut nu un gazetar de meserie, ci... Fănuș Neagu, pentru excepționalele pagini de reportaj transmise de la Europenele de fotbal desfășurate în Italia.

Este greu să scrii reportaj bun, dar cine are talent trebuie să încerce! Chiar dacă nu toți vom publica, și chiar de vom publica dar nu vom avea succes, merită să încercăm cu toții, mai ales cei tineri, să deprindem stilul reportericesc. Este stilul care, mergînd la inima cititorului, îi cere totuși să și reflecteze. Dacă, așa cum spuneam, vehiculăm idei! Și cred că viitorul nu va accepta reportajul fără idei.

G. MITROI

Așadar, Cato Vogel și Alin Savu au onorat previziunile noastre și, în sfîrșit, s-au căsătorit. Să mai spunem că-i felicităm și că le urăm multă, multă fericire? Să mai spunem!

Al patrulea răspuns la întrebarea:

DE CE SE LASĂ AȘTEPTATĂ MAREA PERFORMANȚĂ ÎN SPORTUL NOSTRU STUDENȚESC ?

Inițierea cluburilor sportive universitare, în afara faptului că a dat posibilitatea angrenării mai multor studenți în activitatea sportivă de performanță, a ridicat pe o treaptă superioară nivelul mediu al rezultatelor, etapa premergătoare marilor performanțe. Multe din fostele echipe reprezentative de institut se întrec astăzi în campionatele republicane și dacă poziția lor în clasamente este bună sau mai puțin bună, acest lucru este direct proporțional cu preocupările și munca depusă de sportivii și antrenorii secțiilor respective.

Oricum, însă, nu putem minimaliza unele rezultate de mare valoare obținute de studenții sportivi. Oare 2,16 m. la săritura în înălțime obținută de ION ȘERBAN, 6,7 secunde pe 50 m. garduri realizate de DAN HIDIOȘANU sau calificarea echipei feminine de baschet Politehnica într-o grupă semifinală a Cupei Campionilor Europeni, nu înseamnă, totuși, marea performanță?

Sînt de acord că ele reprezintă prea puțin față de posibilitățile și condițiile create sportului studentesc. Inșă cauzele care duc la nerealizarea unor performanțe valoroase de către studenții sportivi nu trebuie căutate numai în deficiențe de ordin organizatoric!

Risipirea sportivilor în prea multe cluburi universitare — una din cauzele mult discutate — nu poate fi luată în considerare intrucît Politehnica București a strîns tot ce are mai bun baschetul feminin în centrul universitar, Medicina la volei, Universitatea la handbal etc. Drept este că mai sînt cazuri cînd interese ale cadrelor didactice și institutelor nu permit orientarea și altor sportivi valoroși către cele mai bune echipe, contrar unor indicații date de direcția de resort din Ministerul Învățămîntului.

Atunci? Cauzele trebuie căutate după părerea mea în conținutul activității acestor cluburi, în felul cum se antrenează sportivii, în felul cum sînt privite cluburile în contextul preocupărilor conducerii institutelor.

Cred, spre exemplu, că numărul antrenamentelor și, implicit, al volumului și intensității este încă redus cînd vorbim de marea performanță la studenți. Cu 3—4 antrenamente pe săptămîină, indiferent la ce club ar activa un sportiv, acesta nu poate astăzi să aspire la rezultate valoroase. Marea performanță presupune 10—12 ore de antrenament pe săptămîină, iar în anumite perioade 14—18 ore (Ion Șerban a pregătit performanța de 2,16 m. cu două antrenamente pe zi după sesiunea de examene).

După activitatea profesională, activitatea sportivă de performanță este cea care urmează ca timp și efort. De aceea ea trebuie să nu mai fie considerată ca o pierdere de vreme, ca o piedică în calea pregătirii profesionale. Ea presupune dăruire și pasiune, renunțarea la unele activități și distracții. Această activitate, acest efort însă trebuie înțeles de către cei din jur, de către conducerile facultăților.

Este necesară o cunoaștere mai îndepărtată a sportivului de mare performanță, care este bine să se bucure de considerație în facultate. Performanțele sale să nu constituie numai mîndria clubului sportiv ci și un prilej de mîndrie și satisfacție pentru facultatea și institutul respectiv. Sînt stimulente morale care l-a ajuta foarte mult pe studentul sportiv.

O altă problemă care se ridică este faptul că activitatea desfășurată a cursului de educație fizică cu studenții anului I nu este în măsură să sprijine activitatea echipelor de performanță ale clubului. În anul I intră studenți care au făcut mai mult sau mai puțin sport în școală. Cei cu valoare sportivă sînt îndrumați către echipele reprezentative. Dintre ceilalți, sînt studenți fără pregătire tehnică într-o ramură de sport dar dezvoltă fizic sau cu calități fizice care ar putea după 2—3 ani să promoveze la anumite discipline sportive în primele echipe (mai ales că numărul performențelor care intră în facultăți este extrem de mic). Aceștia nu sînt însă adunați în una sau două grupe (grupe de perspectivă) care să-și desfășoare lecțiile (chiar 2—3 pe săptămîină) sub formă de antrenamente cu poziții avantajoase în sălile de sport. Ei sînt risipiți în mai multe grupe unde nivelul celorlalți studenți este foarte scăzut — fapt ce-i plafonează și nu-i stimulează în ridicarea măiestriei sportive. Or, organizarea și desfășurarea activității de educație fizică cu studenții anului I ar trebui să țină seama în primul rînd de necesitățile și interesele cluburilor universitare!

Trebuie să menționez că nici catedrele de Educație fizică nu sprijină în suficientă măsură activitatea cluburilor sportive. Ponderea interesului cadrelor didactice cade mai mult pe activitatea cu studenții anului I și mai puțin pe sprijinirea activității de performanță.

Vorbînd de sprijinul acordat de C.N.E.F.S. activității cluburilor sportive universitare trebuie să arăt că regulamentul actual al transferării nu este de loc echilibrat pentru cluburile sportive studentesci. El nu permite păstrarea unui echilibru între valorile sportive care intră în facultate și cele care termină institutul.

În sfîrșit, consider necesar ca în viitor C.N.E.F.S. să revizuiască datele de desfășurare a calendarului sportiv la unele discipline sportive pentru a da posibilitatea echipelor studentesci să aibă aceleași condiții de pregătire și de prezentare în competiții cu ale celorlalte echipe. Mă refer la campionatele de handbal, baschet, volei la care studenții au avut competiții în plină sesiune de examene sau imediat după ea, perioadă în care atenția principală a fost îndreptată spre pregătirea și susținerea examenelor și în mai mică măsură spre pregătirea sportivă.

Alexandru BIZIM

lector la catedra de Educație fizică a Universității București

Patru întrebări despre schiul de masă studentesc

Aflat la Predeal, cu prilejul recentei Cupe a U.A.S.R. la schi, am adresat unor personalități și studenți patru întrebări despre această competiție. Le inserăm mai jos, însoțite de cele mai interesante răspunsuri.

- 1) Ce impresie v-a lăsat Cupa U.A.S.R.?
- 2) Ce perspectivă credeți că va avea acest gen de competiție?
- 3) Care sînt motivele ce explică participarea masivă a studenților (deplasarea la Predeal, presupunerea unui succes în concurs sau recompensarea materială în urma succesului)?
- 4) Considerați că această competiție stimulează performanța sau sportul de masă studentesc?

ALEXANDRU FORTU, director în Ministerul Învățămîntului: 1) Remarc o propagandă deosebită și, în urma acesteia, o participare numeroasă. 2) Se va ajunge să se distingă și să se desfășoare pe două categorii: începători și avansați. 3) Primul motiv cred că-l reprezintă dragostea pentru schi. Majoritatea participanților din concurs au fost selecționați pentru această competiție încă din taberele alpine studentesci, unde au participat pe banii lor. 4) Performanța va fi greu de așteptat, însă va fi stimulat dragostea pentru schi.

TITUS DEAC, șeful comisiei sportive a U.A.S.R.: 1) Cupa noastră a fost concepută și organizată în scopul de a da posibilitate studenților să practice schiul. Are un larg caracter de masă, este un concurs popular. Au participat peste 6.000 de studenți. Au avut dreptul să participe sportiv nelegitimă pentru a fi aduși să profite de piria de schi. A fost organizat pe trei etape. Prima etapă a constat dintr-o acțiune turistică specială pentru practicarea schiului, finalizată cu un concurs de calificare pentru etapa a II-a desfășurată în cadrul taberelor alpine studentesci. Acum am asistat la etapa a III-a, ultima. 2) Va fi tradițională,

vom perfecționa regulamentul, astfel ca în etapa I să fie mai mulți studenți, iar în etapa finală participarea să fie pe grupe valorice. 3) Dorința de a schia și de a-și valorifica pregătirea din taberele de schi. 4) Se depistează și elemente talentate, care vor intra în loturile reprezentative universitare.

DUMITRU HAZAPARU, asistent universitar: 1) Este o inițiativă foarte lăudabilă. Valoarea tehnică nu a fost prea mare, însă concursul și-a atins scopul. O foarte bună propagandă. 2) Peste puțin timp se va diferenciat în sensul schimbării condițiilor de desfășurare. Unii studenți sînt originari din zonele de munte și în anii copilăriei au fost legitimați în diferite cluburi. Studenții fiind, nu mai au posibilitatea legitimării, ci nivelul de echipă universitară. Deci această formă de categorie celor inițiați în schi și cu o performanță oarecare. A doua categorie va fi formată numai din studenții inițiați în taberele de schi. Concursul urmează să le ofere primul prilej de întrecere oficială. 3) Marea majoritate a studenților au venit să-și măsoare propriile posibilități. Au venit pentru febra de start. Unii au venit să câștige. 4) Acum patru ani au fost organizate primele campionate universitare. Astăzi aceste campionate au ajuns la nivelul campionatelor naționale.

WOLFGANG NEUSTADTER, student la Limba germană-București: 1) Organizare foarte bună, o ireprosabilă cazare, o alimentație deosebită. S-au realizat timp total diferit, deși întrecerea a fost de mare ambiție. 2) Va ridica studenții la un nivel de pregătire sportivă superioară. 3) Primul motiv ar fi chemarea succesului și evoluția între porți. Pentru unii un motiv a fost și deplasarea în munte. 4) Va dezvoltă și performanța, însă mai mult spiritul de participare. Cu siguranță că mulți studenți au venit chiar să asiste la acest concurs, deși ar fi vrut să meargă pe schiuri.

Radu FRUNTEȘ